

Sammler Schöppel
Dvůr Želené Hvězdy

V publikaci jsou použity fotografie kamenných nákolníků „Beim rothen Stern“.
Vydáno vlastním nákladem pro vnitřní potřebu DŽH.

Zpracovali: Radek Doležal, Jaroslav Dvorský, Otto Štemberka © 2003

Zpracovatelé děkují paní Editě Mouchové za přepis původního německého rukopisu a panu Otto Štemberkovi st. in memoriam za zhotovení jeho překladu.

ISBN 80-239-0370-5

Drahá Kláro!

Dnes odpovídám na Váš dopis, protože Vaše otázky jsou natolik inspirativní, že by byla škoda, kdybych se nepokusil o jejich zodpovězení. Musím se Vám přiznat, že při našem posledním setkání jsem pociťoval jisté rozpaky z faktu, že se o naší vědě bavím s ženou, což jste možná vycítila, ale Váš dopis způsobil, že tento fakt je už pro mne naprosto bezpředmětný.

Pokusím se na Vaše otázky odpovědět vcelku, Vy už si jistě sama uděláte své závěry.

Nuže, píšete, že lidský rozum selhává, má-li si představit cokoli mimo prostor a čas. Přisuzujete filosofům, kteří dosáhli konečného cíle, schopnost jiného vhledu do tohoto problému. Souhlasím, ale myslím, že i zážitek bezesného spánku nás dokonale odpoutává ze zajetí časoprostoru. Člověk si neuvědomuje sebe sama, ale přesto nelze pochybovat o existenci jeho duše i v tomto stavu. Na mnoho zdánlivě teoretických otázek odpovídá sám život.

Dál píšete o schopnosti převtělování duše a zamýšlíte se o podobě existence po smrti. Všemmu jsem, myslím, Kláro, porozuměl dobře. Před lety jsem řešil tento problém tak, že jsem přemýšlel o tom, co bylo před mým narozením v tomto světě. Náš život chápou jako bod, ve kterém se setkává minulost s budoucností. Na Vaši otázku, co soudím o posmrtném životě, odpovídám, že totéž jako o tom, co bylo před naším zrozením.

Někteří autoři se snaží do svých děl vsunout myšlenku o možnosti jakéhosi cestování časem. Myslím, že je to docela možné, protože čas je jistě jen jakési měřítko celkové jsoucnosti. Proto chápou i vzkříšení jako okamžik, kdy si budoucnost s minulostí podají ruce. Tehdy nastane nová přítomnost. Bůh dal člověku svobodnou vůli a já nevím, jestli tohoto stavu dosáhne člověk sám, či zásahem božím, ale vtěto víře jsem pevný. Ostatně samotná práce na Kameni relativizuje čas nebývalým způsobem.

Proto jsem se ve Vašich očích rouhal, když jsem se vysmíval soudobým funebrálním zvykům, ale věřte, má drahá, že mi nechybí soucit s pozůstalými ani pokora před nezvratitelným faktem smrti. Jen se domnívám, že je naprosto jedno, je-li tělo po smrti spáleno, či pohřbeno do rakve, a že je jedno, jaký rituál pohřeb provází. Pro fakt vzkříšení a nové existence je rozhodně důležitější kvalita našeho žití než způsob pohřbu.

A teď k Vaší práci. Píšete, že nelze skládat dokonalý kámen, pokud nejsme majitelé dokonalých stavebních jednotek, z kterých jediných je možno skládat. Píšete, že se zabýváte rozkladem naší mateřské horniny podle textů starých filosofů.

To je jistě jedna z možností. Dokonalé stavební jednotky získáte osvobozením každé z nich z temnoty surového těla. Každá částička Vaší mateřské horniny musí být vyvedena na světlo boží. Pak jste zcela jistě našla způsob dokonalého rozpouštění. Vtom prachu na konci této operace není docela nic hmotného, ale přesto má šedavé zabarvení, aby byl zřetelně vidět. Tím je pole dokonale připravené přijmout semeno budoucnosti.

Protože nejsem zatím obeznámen s detaily Vaší práce, nebudu se dál k tomuto tématu vyjadřovat, abych nechtě nepřispěl k nějakému nedorozumění. Přesto jsem velmi zvědavý na další vývoj a budu se modlit, abychom mohli o tom všem spolu promluvit. Ptáte se, jak pokračuji já na své cestě. Jsem vděčný bohu za to, že jsem se svojí prací tak daleko. Ještě před pár lety bych býval nevěřil, že je to možné. Nevím, jestli mi bude dáno dojít až do konce, ale nyní už, drahá Kláro, vím, že Kámen není chimérou. Chodím po trutnovské krajině v duchu starých legend a čekám na Okamžik. Vidím a slyším věci nebývalé a přenáším je do našeho Kamene. Pevně věřím, že s mapou městského znaku a kompasem trutnovských legend nezabloudím.

Našel jsem ve Zlaté jámě vytesaný kříž. Nechybělo mnoho a byl by se proměnil ve hvězdu, ale propásl jsem vhodný okamžik. Teď už to nelze vrátit, ale věřím, že se ještě dočkám.

Znak strážce paměti
Záseky na stromech
Dosud živé v černém lese
Enigma na těle přírody
Podat si ruku s minulostí
Stejně jako to učiním v budoucnu
Oslavit nevýslovnou matku mnoha jmen
Znovu a znovu
Dokud nevytěžím zlato času

Drahá Kláro, věřím, že se mi brzy ozvete a že se zase objevíte zde v Trutnově, abychom si mohli o všem dobře popovídat. Opatrujte se a vyřídte mé pozdravy v Praze i našim brněnským přátelům z Bratrstva hvězdového kříže.

Posílám Vám svoji verzi trutnovských legend s mými komentáři i pár dalších textů, které popisují mé zážitky z toulek trutnovskou krajinou. Připojuji i obraz draka v krajině, rozklíčování symboliky městského znaku a několik dalších pověstí, abyste lépe porozuměla místu, ve kterém se snažím uskutečnit své dílo. Snad to bude i Vám ku prospěchu.

Buďte s Bohem, Váš S. Sch.

Toto je cesta za trutnovským Kamenem

Na podkladu libreta pověsti zkomponovali staří filosofové městský znak. Zvuky jednotlivých symbolů vytvářejí vzácný akord, který podobně jako hudba zní bez závislosti na čase.

Rozdrcen na nejjemnější prach, vyprahlý drak je Sírou, která páchne a dere se vzhůru – éterická duše plná neviditelného ducha.

Dívám se na miskou a nemůžu se ubránit palčivé žízni, jako by žár ohromné intenzity spaloval naše těla. Přikládej do ohně lipové dřevo, až spálíš lipového červa znovu na prach.

Prach jsi a v prach se obrátíš!

Částičky držely pohromadě v zemi, v kameni, v prameni, v lávě a soustavně oddělovány trvalostí a koloběhem spojily se v duchu.

Čas jde podél a hledá trvalost – je zajatcem dějů. A tak pokorný a bezbranný vcházím na cestu lemovanou časem a vlastní nedokonalostí.

Jsou chvíle, kdy Tě cítím, Bože, a jsem tebou plný a žiji život nedokonale. Vytáhnu do boje sám se sebou a sám proti sobě. A netouže po okázalých gestech veřejných přijímám křest ve jménu Otce i syna i ducha svatého jako výzvu stát se sám sebou.

Prosím Tě, Otče, o požehnání mému dílu.

Pokorně...

Ještě je cítit pevnost sypkého těla, ale spojení v Merkuru počínáme srozpuštěním...

Počátky města a panství Trutnov

V roce 999 po Kristu, v době Jana (Johanna) XVII. a římského císaře Jindřicha (Heinricha) II. za vlády Boleslava III., čtrnáctého knížete v Čechách, usiloval o jeho moc polský kníže Mestoch. Ten zákeřně vpadl se svým vojskem do Čech a Boleslava oslepil. To se stalo v roce 1001, kdy po dvouletém obléhání Vyšehradu okupoval polský kníže Prahu. Vyšehrad byl sídlem knížete Jaromíra - bratra osleplého Boleslava. Třetí bratr Oldřich byl toho času na dvoře císaře Jindřicha. Když se mu doneslo, že je Praha dobytá, rozloučil se s Jindřichem a odešel do Čech, kde sebral nové vojsko a s ním osvobodil Prahu i celé Čechy a polský kníže musel spěšně opustit zemi. Po určité době došlo mezi bratry ke střetu, při němž Oldřich nechal Jaromírovi vypíchnout oči. Osleplý Jaromír po krátké době opustil Prahu. Odešel podél Labe do severovýchodních Čech, kde nechal postavit město a klášter Jaroměř. Při ústupu nepřátelského vojska na slezské hranice se zástupci jednotlivých národů mezi sebou nepohodli (Poláci, Češi, Němci). A protože válka byla u konce, Mestoch je vyplatil a propustil ze svých služeb. Ještě jim doporučil, aby se vydali tam, kde si myslí, že se jim bude dobře dařit. Polský kníže se pak vracel domů jen s malou skupinkou.

Na počátku našich věcí je trojčísli a podél vody duch. Chaos se shlukuje do Slova. Bůh je stvořitel.

Počátek zlodějské věže v Trutnově

Mezi muži bývalého Mestochova vojska byl i sluha polského knížete jménem Niklaus. Ten na počátku roku 1003 shromáždil 59 dobře vybavených bojovníků, a to jak Čechy a Němce, tak i Poláky, a s nimi se vydal do divokých hor. Usadili se tam, kde nyní stojí trutnovské mosty. Přestože krajina byla zarostlá křovisky a lesy, byly tu strže, v lesích hojně zvěře, hlavně jeleni, vedla tudy již cesta do Čech. Na tomto strategickém místě vybudoval Niklaus se svými druhy tábor. Postavili si chýše z listí, v nichž měli ukryto jídlo i zbroj. Měli s sebou i vůz, který dostali od Mestocha jako součást vyrovnání. Jídla bylo dostatek pro všechny, neboť hodně rybařili, lovili zvěř a kušemi stříleli ptáky. I pastviny byly bohaté takže jejich koně byli dobře živeni. Sotva se usadili, začali přepadávat obchodníky. Niklaus jim doporučil, aby postavili věž, která by je chránila a zároveň jim sloužila jako skrýš pro jejich věci. Návrh byl odsouhlasen a všichni se pustili do práce. Z Úpy brali kameny a na kopci stavějí věž. Po její dostavbě se plně věnovali loupežení a o lup se mezi sebou dělili.

Hory – chloubu země (schody k nebi).

Jak se zloději rozdělili

Zhruba po měsíci od stavby věže shromáždil Niklaus všech svých 59 mužů a řekl jim: „Rozděleme se na dvě stejné skupiny a jedna, kterou určí los, ať se vydá na slezskou stranu, abychom tak mohli lépe ovládat celou oblast. O kořist se budeme i nadále spravedlivě dělit.“ Když to dořekl, vystoupil malý muž jménem Johannes Breslauer a pravil: „Dobrá, tedy losujme“, a vylosoval skupinu 29 lidí (převážně zedníky a tesaře).

Proměnou i setrváním, rozdělením i spojením, rozřazením i zhuštěním pečuje spravedlivý čas o veškerenstvo.

Počátek žacléřské věže

Johannes Breslauer odtáhl se svými losem určenými lidmi do hor, proti východu slunce. Došli až na vysokou horu, z které mohli pozorovat krajinu v širém okolí. Byl tam i potok plný ryb. To místo se jim zalíbilo natolik, že uposlechli Johannesovu výzvu: „Postavme si zde věž jako naši pokladnici, vše co získáme, budeme do ní ukládat“. Odtud pochází jméno Schatzlar (Schatz = poklad).

Proměň i setrvej! Rozděľ i spoj! Rozřed' i zhusti!

Stavba a zničení zlodějské věže Rechenburg

V roce 1005, tři roky po postavení žacléřské věže, došlo mezi zloději k závažné roztržce. 10 mužů, kterým velel Paul Rechen, ze Žacléře uteklo. Na vrchu u obce Gabersdorf (Libeč) postavili malou hradbu a za ní věž, či jinou podobnou stavbu. Dle vůle Paula Rechena stavbu pojmenovali „Rechenburg“. Asi po půl roce byl jeden z mužů posádky „Rechenburgu“ chycen zloději ze Žacléře. Ti ho odvedli na žacléřskou věž a uvěznilí v podzemních chodbách. Mučili jej, až jim nakonec prozradil, že nedaleko odtud postavili s druhy opevnění Rechenburg, odkud mohou přepadávat své oběti. Dále jim řekl, že prý v krajině zpozorovali další zlodějské zámky a několik mil od nich také město ve Slezsku, které se jmenuje Hirschberg (Jelení Gora).

Jakmile jim všechno řekl, poslali poselství Niklausovi, v němž žádali o vojenskou pomoc proti odpadlíkům, kterou jim Niklaus poskytl. Shromáždili se v Žacléřské věži a s počátkem noci odtáhli i se zajatcem k Rechenburgu. Ten musel vyjít nahoru a zapískat domluvený signál.

Domáci pak bez problémů otevřeli. Tak došlo k přepadení a vyvraždění celé posádky. Žacléřští všechno prohledali, co mohli, pobrali a pak celou noc oslavovali. Mrtvolky hodili na jednu kupu a ráno je spálili. Než odtáhli, vypálili celou věž.

Věci se zbavují nepohodlného přebytku ohně a vody. Mírou je nutná potřeba.

Nalezení zlodějské věž v Trutnově

V roce 1006 odeslal kníže Oldřich ke svému bratru Jaromírovi do kláštera v Jaroměři velkou výpravu s významnými dary.

Když se to dozvěděl bývalý kníže Jaromír, nařídil 14-ti svým poddaným, aby vyšli proti proudu řeky a nalovili ryby, kterými by mohli pohostit výpravu od Oldřicha. Rybáři se tedy vydali proti proudu Úpy, až došli ke zlodějské věži. Z vrchu hory uslyšeli kokrhání kohouta a zvuky podobné sekání dříví. Zastavili se na tom místě a vyslali ze svých řad dva muže, aby zjistili, o co jde. Ti došli až nahoru. Když uviděli věž a u ní tři vojáky v brnění, lekli se a stáhli se k ostatním, kterým vše vypověděli. Společně udělali z kamene velký kříž jako znamení, aby znova našli cestu k věži. Potom se vrátili k Jaromírovi do Jaroměře, kde všechno vyprávěli nejen jemu, ale i členům Oldřichovy výpravy. Dohodli se, že následující den společně půjdou místo vyhledat a ozbrojence zajmou.

Vše se znovu vrací do svého počátku, znovu se stává duchem a vodou, aby skrze ně znovu bylo na ně rozděleno a rozředěno.

Přepadení zlodějů a jejich vzětí do zajetí

Následující den se Oldřichovi vyslanci připravili na cestu do hor. Jaromír jim dal s sebou několik poddaných jako pomocníky. Šli neustále proti proudu Úpy, až se konečně dostali na místo s křížem. Tiše stoupali vzhůru do onoho svahu. Místo obklíčili a lstí zajali 9 mužů, které mučením nutili k přiznání. Doznali se k tomu, že už tři roky přepadávají a loupí, že jich bylo původně 29, ale ostatní že už jsou mrtví a že i svého hejtmána Niklause sami ubili. Také přiznali, že v horách je další zlodějská věž, s kterou se společně dělí o kořist. Poddaným Jaromíra slíbili Oldřichovi legáti svobodné usazení ve zdejší krajině, pomohou-li obsadit i další věž, jejíž polohu chtěli zjistit od zlodějů. Těm nabídli dar života za toto vyzrazení. Jeden z nich se

přece nechal přemluvit a slíbil, že je tam zavede. U zbylých zlodějíů zůstalo 20 lidí doprovodu a ostatní odtáhli k Žacléři.

Jak zajali zloděje v Žacléři

Celý oddíl se zlodějům dorazil už za tmy do míst dnešního Prkenného dolu. Zloděj jim poradil, aby počkali na východ měsíce, protože tou dobou chodí posádka věže spát. Vysvětlil jim, kde mají zlodějí uschovanou zbroj, kudy vede od hradu úniková chodba, a ukázal jim její ústí. Zanechali tam část bojovníků. Také jim řekl, že z 29 lidí zbylo pouze 7.

Když vyšel měsíc, vyslali zajatého zloděje k bráně, kde zvolal svoje jméno. Jakmile strážný otevřel, ostatní vnikli dovnitř, sebrali strážnému klíče, zacpali mu ústa a svázali ho. Všechno šlo podle plánu a brzy všechny pochytili. Když si později o zdařilé akci vypravovali, přišli na to, že zloděj, který je tam doprovázel, utekl. Pořídali se na sebe a smáli se, jak si sám pomohl. Nad ránem uzavřeli věž a zloděje stáhli k Niklausově (trutnovské) věži. Tam však zjistili, že jim došly zásoby a že nevědí, jak zaženou hlad. Vtom promluvil jeden ze zajatců: „Se mnou už je konec, ale nad vámi se smiluji a ve vaší nouzi vám prokážu dobrodiní, když mně to pomůže.“ Pánové přislíbili a oddělili ho od ostatních zajatců. Pak jim ukázal sklad divočiny, chleba a jiného proviantu, takže se mohli dosyta najíst. Všechny zloděje pak naložili do jejich vlastního vozu a odjeli s nimi do Jaroměře. Jaromír odeslal zloděje do Prahy a ještě přidal zprávu Oldřichovi: „Vevážený zemský kníže, tímto Vám zasíláme 16 zlodějíů, kteří přes tři roky v českých horách rabovali a postavili si zde zlodějské věže.“ Tak to napsal představený kláštera ve čtvrtek, v měsíci dubnu 1006.

Oldřich tuto zprávu a zloděje samé přijal s velkým rozhořčením a přikázal je lámat kolem, až je umučili k smrti. Pro zloděje, který prozradil úkryt s jídlem, vymohli, aby byl sťat.

Sül-Síra-Merkur (tělo-duše-duch). Trojpočátek veškerenstva. Do něho se také vše vrací, rozděluje a rozředěno v něm končí.

Vyslání Albrechta z Trautenbergu knížetem do hor

Kníže Oldřich se radil se svými poradci, jak zamezit loupežení v horách. Rozhodli se, že do hor odešlou pana Albrechta s náročným úkolem tuto oblast zkolonizovat. Poskytli mu 100 mužů, peníze, dobytek, náradí i jiné potřebné věci a vystavili mu průvodní listinu. Albrecht z Trautenbergu byl vybrán, protože o něm bylo známo, že se vyzná ve zdejší krajině.

Oldřich také napsal Jaromírovi list, v němž žádal, aby Albrechtovi a jeho lidu poskytl za úplatu potraviny a sůl, což později Jaromír vykonal. Hejtmán Albrecht z Trautenbergu padl k nohám knížete a slíbil, že všechna nařízení splní, a děkoval za projevenou důvěru. Vyžádal si od knížete Oldřicha volno, aby se mohl důkladně připravit na cestu do hor. Chystal Němce i Čechy, ženy i děti. Mezi muži byli i zedníci, tesaři, mlynáři, pekaři, rezníci, krejčí a zástupci dalších profesí.

Duch je oním činitelem, konatelem, hybatelem i ohříváčem, neboť jak s věcmi činí, koná a hýbe, tak ohřívá. Naopak, ohřívá-li, vyvolává pohyb, předpoklad proměny: Na prahu života - pohyb a teplota.

Příchod pana Albrechta z Trautenbergu do hor

V roce 1006, třetí neděli po Velikonocích (Jubilate), došel Albrecht z Trautenbergu se 600 muži do míst, kde stála Niklausova věž. Zde našli různé kuchyňské nádoby, dva sudy vína, meče a jiný lup či proviant. Na řece našli jakousi nádržku, ve které plavali pstruzi, a vedle nádržky kladivo. Našli i hlubokou studnu a v ní uloženou bednu plnou zlata.

Poté strávil Albrecht z Trautenbergu v klidu lesa tři dny, aby si odpočinul od svých druhů. Ti si mezitím udělali z roští chýše. Pan Albrecht z Trautenbergu rozkázal lidem z Jaromírova doprovodu, kteří pochytili zloděje, aby mu ukázali stezky a cesty v okolí, aby mohl prozkoumat nejlepší místa v horách.

Brzy vykáceli kus lesa v okolí věže a postavili zde hospodu a chlévy. Z Hradce Králové přivezli pivo a obilí. Na rozkaz Albrechta z Trautenbergu také postavili pod věží trojchodný mlýn, který se pak po staletí jmenoval Zámecký. Albrecht z Trautenbergu hodně jezdil do hor, ale nejvíce se mu líbilo místo u věže, a tak rozkázal svým lidem, aby tu postavili vedle vody malou pevnost. Ještě dnes lze vidět výkopy pro mlýnský náhon u Zámeckého mostu. O tom lze číst i ve staré původní městské knize.

Od věže byl výhled na nivy a louky. Proti proudu Úpy směrem nahoru byla vhodná půda ke kultivaci. Úpa byla rybná a v lesích hojně zvěře. Albrecht z Trautenbergu poučil svým lidem, aby směrem proti proudu Úpy obdělávali půdu a stavěli domy.

Teprve bylo-li dovedeno ke svému počátku, může být dotyčné proměněno.

Počátek a vznik jména obce Staré Město (Altstadt)

Šli skutečně proti proudu a kultivovali břeh Úpy. Jednou touto oblastí projížděl Albrecht z Trautenbergu na koni a prohlížel si, co všechno lid vystavěl a v žertu jim řekl: „Pražáci, vidím, že chcete v této pustině postavit také Staré Město.“ „Ano, milý pane, musí to být jako Staré Město pražské.“ A tak se stalo, že tuto oblast pojmenovali Staré Město. Současně rovina začínající u zámku a táhnoucí se proti toku Úpy byla pojmenována Nivy pana z Trautenbergu.

Stejně se napravuje stejným

Stavba několika budov u Trutnova

V pondělí 17. dubna 1006 svolal pan Albrecht z Trautenbergu zedníky a pracovníky dalších stavebních profesí, aby jim oznámil svůj úmysl postavit most poblíž staré věže. K tomu účelu přikázal lámat kámen, hasit vápno a konat všechny možné přípravné práce. Nařídil, aby okolo věže bylo přistavěno cimbuří. Tesařům zadal zhotovení rovných trámů a celé vazby. Přístavbu proměřili provazy.

Vedle již řečené hospody nechal postavit kovárnu, potom pekárnu a společně lázně. Dále poručil, aby odeslali tři vozy, které měly přivést z Jaroměře proviant. Denně se stavěla stráž proti zlodějům.

Svým lidem platil pan Albrecht z Trautenbergu přesně a včas. A tak, když se do kraje roznesla zpráva, že v horách žije dobrý pán, stáhlo se mnoho obyčejných lidí k budoucímu Trutnovu.

Albrecht z Trautenbergu 14 dní přemýšlel a poté se rozhodl jít do Žaclěře na obhlídku zlodějské věže.

Všeho je potřeba právě akorát.

Návštěva zlodějské věže v Žaclěři

3. května roku 1006 (Nalezení sv. Kříže) si vzal Albrecht z Trautenbergu 70 lidí ve zbrani a řekl jim, že půjdou na zlodějskou věž. Rozkázal, aby šli proti proudu řeky nahoru, kde jim v jednom místě řekl: „Toto je krásný potok, který ukazuje cestu.“ Proto ho pojmenovali jeho jménem jako Trautenbach a později zde postavili i domy (Babí). A tak své jméno dostala i budoucí vesnice (Trautenbach).

Šli cestou vedoucí údolím potoka, až došli k žacléřské věži. Tam našli hodně zlodějské zbroje a započatou chodbu, která vedla směrem do hor. Ve skále našli proviant a truhlu plnou zlata, kterou si vzal Albrecht z Trautenbergu. Ten potom vyšel vzhůru na věž, aby si prohlédl krajinu v okolí. Poté nařídil, aby ve dvojicích prozkoumali okolí a podali mu hlášení.

Každé stvoření zrcadlí tvář i charakter svého výchozího stavu.

Stavba zámku Žaclěř

Příštího dne promluvil před návratem do Trutnova ke svým lidem: „Chci z této věže postavit hraniční pevnost a obsadit ji posádkou, která bude chránit cesty před zloději, aby byly bezpečné“. Tento návrh byl přijat s nadšením. Potom káceli vysoké jedle bránící ve výhledu, lámali kámen a hasili vápno na stavbu.

V údolí nechal postavit kovárnu, mlýn a pilu vyrábějící prkna, a proto údolí dostalo jméno Prkenný důl.

K proměně vede cesta jednotlivých kroků.

Původ jména vesnice Königshan (Královec)

Muži vyslaní Albrechtem z Trautenbergu na průzkum do hor a do Slezska se vrátili, aby informovali, že cesta vede mezi krásnými lesy a vskutku královskými háji. Proto byla budoucí ves pojmenována Královec (Königshan). Po pěti letech jel bohatý kupec z Jelení Hory ke starému pánu Albrechtu z Trautenbergu, aby ho poprosil o přidělení místa ke kultivaci. Albrecht z Trautenbergu mu přidělil místo mezi královskými háji, aby to tu obdělal. On tam pak postavil hospodu. Byl tak bohatý, že si koupil i šlechtický titul, z něhož dodnes žijí jeho potomci.

V hájích kraluje jelen.

Nalezení teplých Jánských pramenů

Brzy se vrátili muži vyslaní panem Albrechtem z Trautenbergu na průzkum, aby vyprávěli, co všechno objevili. Tu vystoupil Johanness Etkonofa pravil: „Pane Albrechte, našel jsem v horách pěkný pramen s teplou vodou, ve kterém jsem se příjemně vykoupal. Nachází se asi míli od vysoké černé hory.“

Abychom ho znovu našli, udělal jsem mnoho značek“. Pan Albrecht z Trautenbergu mu řekl: „Můj muž, jak se jmenuješ?“. „Já jsem Johanness od Fortny.“ „Protože se jmenuješ Johanness, pojmenujeme pramen tvým jménem.“ Odtud původ jména Jánský pramen.

Jiní průzkumníci přinesli krásné kameny a rudy. Pan Albrecht rozkázal, aby lámali kámen, hasili vápno a aby postavili hamry, kovárny i obytné domy. Vydal příkaz, v jaké vzdálenosti od žacléřské věže mají vystavět ochrannou hradbu a kde mají postavit hospodářské domy. Nařídil postavit cesty i silnice a dovést je urychleně do použitelného stavu. Hlavní důraz kladl na cestu od žacléřské věže ke svému obydlí pod Niklausovou věží. Pokud by potřebovali peníze, měli se na něho obrátit v jeho sídle. Slíbil jim, že jejich nároky uspokojí po čtrnácti dnech ve stanovenou dobu. Albrecht z Trautenbergu strávil čtrnáct dní na žacléřské věži, a když všechny práce pomohl rozběhnout, vrátil se do svého opevnění. Zpátky s sebou vzal osm lidí. Nechal zhotovit nosička, na kterých odnesli zlato. S dostatkem peněz pak klidně mohli vystavět zámek v Žacléři.

Schopnosti ducha a vody narůstají s jejich zhušťováním.

Výstavba kostela ve Starém Městě

Po odchodu ze žacléřské věže přemýšlel pan Albrecht z Trautenbergu o tom, co nařizuje Bůh a čeho je člověku nejvíce zapotřebí.

Poté vydal příkaz občanům Starého Města postavit kostel, a sice na místě, kde kostel dodnes stojí. Rozkázal, aby cesta k horám byla vydlážděna kamením. Kolem kostela chtěl vystavět městečko. Ale tento úmysl mu rozmluvili, protože by prý stálo daleko od cesty a silnice by městečkem procházet měla. Pan Albrecht z Trautenbergu tedy od svého úmyslu ustoupil a 20. května se stáhl do své pevnůstky, aby záhy nechal postavit nový most z kamene a dřeva přes Úpu. To vše se stalo v době krásných teplých dnů s vyhlídkou na nádherné léto a úrodný podzim.

Za každou proměnou stojí duch.

Nalezení saně (Lindwurm)

Lidé pracovali na stavbě města a konali mnoho přípravných prací. Lámali kámen, hasili vápno, poráželi stromy atd. Z těchto důvodů vyšli i dva muži do lesa, aby našli kamenolom. Šli podél návrší, nedaleko od Niklausovy věže, a po chvíli uslyšeli úděsný křik havrana

Velmi se tomu podivili a připadali si jako v džungli. Spěchali za křikem, až se brzy dostali k okraji příkré strže, která byla celá zarostlá a jen místy probleskovala skála. Právě pod ní pozorovali havrana, jak co chvíli divoce vzlétá a hned zase usedá a do toho se ozývaly přišerné skřeky. Dívali se po okolí, aby zjistili, proč havran tak vyvádí. Když se dostali blíže, velmi se polekali, protože uviděli velkého, nemilosrdně vzhlízejícího draka, či saň, jak leží v keřisku. Rychle utíkali z lesa a dělali značky na stromech, aby ono místo mohli opět nalézt. Doběhli k panu Albrechtovi z Trautenbergu, kterému vyprávěli svoje dobrodružství. Ten se jim vysmál, nechtěl tomu uvěřit. Oni mu však přísahali, že se všechno stalo tak, jak vypověděli. Pan Albrecht se tomu velice podivil a usmyslel si, že celou záležitost prověří sám osobně. A tak rovněž i on spatřil nestvůru. Ihned se konaly přípravy k chycení a usmrcení zvířete. Z pahorku spustili množství prken dolů ke slují. Na stromy upevnili pevná lana a na jejich koncích udělali oka, která byla spuštěna před sluj. Před ní jako návnadu položili mrtvé jehně. Saň ucítila žrádlo, vyrazila ze sluje na jehně a převalovala se pod řetězy a oky lan, které nad ní spustili. Když lidé viděli, že saň vlezla do ok řetězů a lan, vše pevně utáhli, a tak ji spoutali, až se nemohla hýbat. Lana pevně přivázali ke stromům. Teď přemýšleli o usmrcení. Rychle stloukli pevnou a velkou mříž, podobnou zámecké, a spustili ji z vrchu na saň. Mříž potom zatížili velkými kameny. Navršíli dvě kupy – jednu na hlavu a druhou na ocas. Pak před ní rozdělali oheň. Kouř ji přidusil, až ztratila sílu a za šíleného řevu zcepeněla. Když Albrecht z Trautenbergu se svými lidmi viděl, že je saň mrtvá, nechal z ní stáhnout kůži, tu pak vycpat dřevěnými hoblinami a vysušit na slunci. Vycpanou saň vystavili v Niklausově věži a maso zakopali do země.

Z temnoty vychází světlo Albrecht.

Cesta pana Albrechta z Trautenbergu do Prahy

Potřebné věci byly vykonány. Lesy byly vymýceny, čímž bylo získáno místo pro vznik města. Postavili domy a vůbec vše bylo na dobrém postupu. Pan Albrecht z Trautenbergu nechal svolat všecken lid a měl tuto řeč: „Mojí milí, říká se, že skrze mír a soudružnost se stávají malé věci velkými jako u mravenců. Když se lidé prou a není jednota, věci se mění k horšímu. Já si přeji, aby při stavbě města Trutnova byl lid jednotný a aby vládla láska. Proto jsem se rozhodl jet do Prahy ke knížeti Oldřichovi a od něho vyžádám privilegium ke stavbě města Trutnova a zámku v témže místě a podobně pak ke stavbě města Žacléř. Když toho docílím, tak celou oblast zkultivujeme a potřebe zlodějinu.“ Lidé jásalí, tleskali a slíbili mu bezpodmínečnou poslušnost, podřízenost a ve všem pomoc. Pan Albrecht z Trautenbergu

nařídil lidem, aby byli pilní, a slíbil jim brzký návrat i úspěch u knížete. Šťastně se dostal do Prahy na Vyšehrad ke knížeti, kde byl dobře přijat a bylo mu vyhověno ve všech žádostech. Všichni měli radost a popřáli mu štěstí. K privilegii dostal i 300 guldenů jako výpomoc ke stavbě města

Privilegium města Trutnova

„My Oldřich, z Boží milosti volený zemský kníže, markrabě moravský a kníže ve Slezsku, oznamujeme tímto dopisem, že jsme si vědomi zásluh pana Albrechta z Trautenbergu a udělením tohoto privilegia to stvrzujeme. Protože se drží našich rad, dostává se mu knížecí milosti a vše oč žádá, se mu povoluje. Výstavba v celém knížectví, přednostně v povodí Úpy a v horách, aby našim potomkům k dobru a ku pomoci a proti nepřátelům postavil města, vesnice, mlýny, hamry a všechno ostatní, co bude třeba k panství Trutnov a Žacléř. Města postavená Albrechtem z Trautenbergu mají udělena všechna městská práva, svobody a požitky. Svobodu vaření piva, šenky na víno, týdenní trhy ve čtvrtek, solnou komoru pro dobro města a další svobody. Dáno na hradě Vyšehradě v Praze 30. května (sv. Felixe) 1006 v devátém roce vlády Oldřicha.“

Na základě udělení milosti dostal k užívání pečeť s erbem. Potomci panstva tohoto města byli obdařeni lenním právem, ale přesto byl na základě tohoto privilegia každý ve službě knížete. Měl dát ročně 20 kop do knížecí pokladny. Také potvrdili, že se každý rok na věži bude konat obřad mannského práva (Mannesrecht). Z tohoto důvodu byla sepsána konfirmace, kterou kníže Oldřich podepsal a opatřil svou pečeti.

Kníže přikázal ustanovit komisi, která by vysvětila pozemek pro město. Biskup pražský byl pověřen, aby pro ten akt byli vybráni nejlepší z jeho zástupců, kteří by s sebou vzali duchovní a pak se přihlásili u pana Albrechta z Trautenbergu, aby mohli místo, kde má stát město, kostel a zámek, posvětit. Panu Albrechtovi z Trautenbergu rozkázal kníže, aby mu sdělil délku a šířku nově budovaného města. Příštího dne pan Albrecht z Trautenbergu poslal jízdního posla ke svým lidem do budoucího Trutnova s rozkazem, aby občané všechno připravili k hostině, protože přijede tolik hostů, kolik jich usedne k deseti stolům. Měli rybařit, lovit, péci apod., aby vše bylo připraveno k uvítání. Potom starý Hausmann nechal odkolíkovat šířku a délku místa a poslal do Hradce Králové vozy, aby přivezly pivo, chleba a povlečení na nocleh. Sedmého dne po těchto přípravách přijal komisi, jak nejlépe uměl.

Stvoření - znalost pravého čísla. Drak požírající svůj ocas se proměňuje ve zlaté okruží.

Návrat pana Albrechta z Trautenbergu z Prahy

Ráno 3. června 1006 za knížecích fanfár a bubnů se shromáždila komise.

Brzy poté byli do komise jmenováni tito pánové: Vencezlaus z Obtitz - chrámový arciděkan, Martinus z Kostomlatz - knížecí komisař se čtyřiceti koňmi a mnoho osob středního stavu. Doprovod biskupského legáta se skládal ze tří farářů církevní obce a z tří ministrantů. Měli s sebou nezbytný ornát a kostelní monstrance na třech vozech. Další byl Slavoj z Prachatic - opat kláštera sv. Rocha - člen pražské konzistoře. Dále přišel knížecí zemský mistr stavitel Simon Latentor mladší a čeští stavitelé kostela a kláštera v Jaroměř, jimž bylo společně uloženo vystavět kostel a zámky v Trutnově a v Žacléři. Dalším počestným hostem byl Jan z Ehrendesu - opat kláštera v Jaroměř, který přišel s třemi mnichy. Celkem bylo v komisi 80 lidí - mezi nimi 40 jezdců, zbytek jel na vozech. Tito se shromáždili pod Vyšehradem, kde Oldřich se svými dvorními dámami pozoroval shromážděné dole pod okny. Jako poslední přijel Albrecht z Trautenbergu. Seskočil z koně, poklekl a tak setrval delší chvíli. Poté promluvil ke knížeti a popsal, jak mu udělená privilegia a komise duchovních umožní vystavět město a zkultivovat okolí. Poprosil knížete, aby měšťany, které mu nahlásí, povýšil do šlechtického stavu. Oldřich to ve jménu Božím schválil a požehnal mu. Pan Albrecht z Trautenbergu se mu poklonil, poděkoval, vyskočil na koně a za zvuků fanfár a bubnů triumfálně odjel s doprovodem z Prahy směrem na Jaroměř, kde se zastavil u Jaromíra. Ten jej uctivě přijala pohostil jídlem a pitím. Také nechal odeslat předem jídlo do hor. 7. června odjeli z Jaroměře a lid z Trutnova jim v pěkném útvaru jel jednu míli naproti. Uctivě přijali komisi a doprovodili ji do budoucího Trutnova. Její členové byli ubytováni částečně v nově vybudovaném nájemním domě a zbytek ve staré věži i v ostatních staveních. Duchovenstvo umístili do Trautenbergova dvora, kde dostali hojnost jídla a pití. Chudina musela spát venku v lese. Následujícího dne - 8. června, celá komise odjela do Starého Města, kde vysoce postavený Vencezlaus z Obtitz vysvětil dřevěný kostel, který již sami postavili, a obsadil ho farářem, kterého přivezli z Jaroměře. Když bylo vše vykonáno, nasnídali se a odjeli do Jánských Lázní, kde posvětili místo pro kostel. Poté se pozdě večer vrátili do Trutnova.

V havraním zobáku mizí tajnou branou zlatý prsten.

Svěcení trutnovského náměstí

Příštího dne zavolal pan Albrecht zTrautenbergu svoje stavební mistry. Latentorovi mladšímu přidělil všechny zedníky, aby postavil město a kostel ve jménu svaté Trojice. Vyměřili místo pro město, pro tři brány, pro kostel a kostelní dvůr a pro zámek. Po tomto vytyčení položili základy pro stavbu zámku pod Latentorovým vedením. Tam, kde měl stát kostel, zabodli tyč, která měla nahoře nasazený kříž. Kostelní dvůr byl odměřen od pahorku Liegen (dnes Lži) na délku 50 mužských kroků. Tam pak zabodli chmelovou tyč a na ni upevnili šňůru. Půdorys kostela vyměřili tak, že měl na délku 55 a na šířku 35 mužských kroků. Kostelní věž byla zahrnuta v půdorysu. Na místo budoucího hlavního oltáře postavili ihned dřevěný kříž. Od širší strany dvora kostela ke spodní bráně naplánovali postavit 15 věžiček. Na budoucí věžičky zabodali tyče a na ně jako korouhve připevnili papírové kohouty. V místě budoucí městské věže zabodli železnou tyč se zeleným praporkem. Všechny tyto tyče byly spojeny šňůrou. Bylo rozhodnuto, že šířka spodní brány bude 20 kroků. Mezi tyčemi jednotlivých věží byly ještě další, představující krokovou míru. Na místo brány dali tyč se zeleným praporkem a v prostoru jejich budoucích věží byly opět tyče s kohouty na praporecích. Opět je pospojovali šňůrou a zeď od vrchní brány ke střední bráně rozdělili na 12 dílů, které opět označili tyčemi a ty opět pospojovali šňůrou. Střední brána i s věžemi měla 20 kroků. Od střední brány až k zámku vyměřili 5 vzpěr (pro hradbu) a 1 věž. Celý obvod hradby měřil 1730 kroků. Od zámku ke spodní bráně 448 kroků, od spodní brány k vrchní bráně 600 kroků a odtud ke střední bráně 340 kroků. Od ní k zámku pak opět 340 kroků.

Plamen Tělo!

Posvěcení místa pro kostel

Následujícího dne (na sv. Prima a Feliciana) od rána troubily fanfary a bubnovaly bubny v okolí Niklausovy věže, že to bylo slyšet dodaleka. Shromáždili se všichni lidé, i ti z komise, a lid byl zapsán. Bylo nařízeno, že jak budou čtení, mají se postavit do řad k procesí. A v tomto tvaru se zúčastnili posvěcení místa pro kostel. Když se zformovali, zavelel jeden tumpetista ke klidu, a pan Martinus zKostomlatz, vyslanec knížete pravil: „Oznamuji Ván, že všichni jsou povinni uznat pana Albrechta zTrautenbergu za svého pána a být mu poslušni. Tak jako město má 60 domovních parcel a 60 domů, tak se má v okolí zřídit 60 dvorů, vesnic a pozemků“.

Dále oznámil, že z tohoto důvodu po celých horách zapíchne 60 vlaječek se jmény 60-ti Albrechtových mužů. Každý z nich si má najít vlaječku se svým jménem a na tom místě se usadit (ze 60 stejných vlajek se losovalo o možnost vystavět si ve městě dům, aby každý dostal svou příležitost). 60 mužů usazených v okolí se má v Trutnově scházet ke každoroční přísaze věrnosti. „Z mé strany slibuji, že budu dbát, aby nová jména vesnic a dvorů kníže potvrdil.“ Po skončení této řeči zavládla radost a dobrá nálada a lid se ve velkém očekávání stavěl do řady.

Plamen Duch!

Svěcení tří městských bran

Postavili tři pěkné brány a pod každou z nich byl postaven stůl s dobrým vínem. U každé věže stál stůl se čtyřmi lavicami, ukrytý pod přístřeškem z roští a listů. Na stolech bylo devět sudů piva z Hradce Králové. Dále vánočky, housky a pěkný bílý chléb pro obyčejný lid. Poté táhlo procesí za zvuků fanfár ke spodní bráně, kterou důstojný pán z Obtitz posvětil. Pod bránou nechal přečíst ze 24. žalmu: „Otevřete bránu dokořán a dveře do světa.“ Pod vrchní bránou se přečetla 10. kapitola evangelia svatého Jana: „Já jsem ty dveře, skrze které vcházíte.“ Pod střední bránou přečetli 28. kapitolu 5. knihy Mojžíšovy: „Požehnáán buď, když vcházíš“ atd. Když ukončili všechny ceremonie, tak se najedli a napili. Komise pila víno a lid pivo.

Na den sv. Markéty a ve dvou dnech následujících roznášeli losy po horách. Vynesli je a zapíchni. Zrovna tak na všech věžičkách a městské hradbě, aby si každý mohl vzít svou ceduli (los) se sdělením, že se na den sv. Jiří a sv. Michaela dostaví k manuskému soudu. Dalším právem i povinností je následující konfirmace: Všechny 60 mužů má povinnost věrně sloužit panu Albrechtovi a slíbit mu poslušnost. Tak bude každý povinen po dobu 20-ti let. Po této době se povinnost zruší a vyplatí se 300 grošů služebného. Kdyby potomci Albrechta z Trautenbergu nebo majitelé Trutnova tuto částku neměli, musí i tak dojít k pozdějšímu vyrovnání.

Plamen Duše!

Jména 60-ti mužů

1. Staré město (Altstadt)	Adam Praschar
2. Babí (Trautenbach)	Thomas Grebuch
3. I. dům v Trutnově	Simon Hausmann
4. Humlův dvůr (Humelhof)	Jakob Humel
5. Kryblice (Kriebnitz)	Jaroslav Kriebel
6. Bojiště (Hohenbruck)	Daniel Brockner
7. Chmelnice (Hopfenberg)	Andreas Schimmel
8. Pořčí (Parschnitz)	Roland Kalkreuter
9. Nové Dvory (Neuhof)	Johann Girzek
10. Špitálský vrch (Spitelberg)	p. Gasperle
11. Staré podloubí	Thomas Muchlina
12. Kuchařova stráž (Küchenberg)	Adam Kochwa
13. Křenov (Krinsdorf)	Kaspar Krin
14. Lampertice (Lampersdorf)	Simon Latentor
15. Libeč (Gabersdorf)	Spinek Libecký
16. Střítěž (Buikersdorf)	Ulrich Buzety
17. Kalná voda (Trübenwasser)	Johann Kalney
18. Zlatá Olšnice (Goldenöls)	Pudik Rudlowský
19. Žďár (Soor)	Mathaus Hersel
20. Mladé Buky (Jungbuch)	Martin Witanowský
21. Bernartice (Bernsdorf)	p. Bernhard
22. Sklenářovice (Glassendorf)	Martin Rechenberger
23. Starý Rokytník (Altrognitz)	Adam Wostromirský
24. Voletiny (Wolta)	Walentin Woltava
25. Hajnice – dříve Brusnice (Prausnitz)	Abraham Stock
26. Královec (Königshan)	Johann Hirschberg
27. Verněřov (Wernsdorf)	Filip Werner
28. Lhota (Welhota)	Spinek Welhotský
29. Maršov (Marschendorf)	p. Marschen
30. Debné (Döberle)	Jakob Dobernitzký
31. Hertvíkovice (Hartmannsdorf)	Nikolaus Hartwig
32. Petřikovice (Petersdorf)	Petr Pechtonowský
33. Svoboda nad Úpou (Freiheit)	Petr Hostolowský
34. Bezděkov (Bösig)	Baltazar Sedwitzer
35. Vlčice (Wildschütz)	Elias Witanowský
36. Michelsdorf (v Polsku)	p. Michel
37. Staré Buky (Altbuch)	Difelaus Bukava
38. Chvaleč (Qualisch)	Krumlowský von Qualisai
39. Pilníkov (Pilnikau)	Johann Opilnitzký
40. Rubínovice (Rüdersdorf)	p. Rudolf

41. Kyje (Keile)	Hans Kaile
42. Bečkov (Potschendorf)	Ulrich Potschenhofer
43. Bohuslavice (Bausnitz)	p. Bauslow
44. Radeč (Radeschitz)	Heinrich Radezik
45. Studenec (Staudenz)	Michael Kruch
46. Svatoňovice (Schwadowitz)	Bartolomeo Schwadowitz
47. Markoušovice (Markausch)	Johann Markauschowitz
48. Albeřice (Albendorf)	Weit Waldnický
49. Komárov (Komar)	Gall Steignitzký
50. Kacíř (Kotzauer)	Wenzel Leib
51. Slavětín (Slatin)	Simon Slavatina
52. Suchovršice (Saugwitz)	Peter Sauchen
53. Čermná (Tschemna)	Hanes Tschemer
54. Poplužní dvůr	p. Těnlav
55. Úpice (Eipel)	Andreas Daupowetz
56. Chotěvice (Kotwitz)	p. Kotwitzer
57. Volanov (Weigelsdorf)	p. Spinek
58. Albendorf (v Polsku)	Martin Alben
59. Berthelsdorf (v Polsku)	Martin Alben
60. Břečtejn (Silberstein)	Wolf Ulstadt

Obdržení mannského práva

Mannské právo bylo každý rok obnovováno za přítomnosti šlechty na území hradu. Toto právo bylo nově pojato slepým Janem. Používalo se až do roku 1514 (sloužilo 508 roků). V „Křížovém týdnu“ tohoto roku, když se šlechta opět shromáždila, stalo se, že nějaký pan Hennemann ze Schönbergu nechal svými knechty zabít tehdejšího hejtmana Georgia Parschnitze, když šel ze zámku do lázní. Na základě této vraždy se veškerá šlechta zapřísáhla, že mannský soud se má napříště konat pouze v Hradci Králové a tam také následující den odcestovali. Šlechtici ovlivnili krále, aby se mannské právo vykonávalo po dobu sta let v Hradci Králové.

Dokonalý ten, kdo kontroluje oheň.

Výstavba vesnice Staré Město

V roce 1006 postavil pan Adam Praschar první dům ve Starém Městě. Bylo mu uděleno doživotní mannské právo a na tři roky je měli propůjčené i jeho potomci. Jméno Staré Město vzniklo, jak výše uvedeno.

Výstavba vesnice Babí

6. března 1006 postavil vážený pan Thomas Grebuch první dům budoucí vesnice. Jeho pán byl sluha knížete Oldřicha. Později zde bydlela matka pana Albrechta z Trautenbergu. Jméno vesnice vzniklo, jak výše uvedeno.

Stavba prvního domu v Trutnově

Simon Hausmann pojmenoval kopec u města na Jánský vrch. Tento Hausmann byl Trautenbergův pečovatel a poradce. Později postavil také první nájemní dům. Když po několika letech postavili Hohenbruck (dnešní Bojiště), tak panu Hausmanovi připsali svobodné statky (nemusel odvádět) a dali mu k tomu i dvě louky. Jako protislužbu musel mít dva „mlýnské koně“ a musel lidem z Bojiště odvázet obilí do mlýna a zpět.

První kámen - od Boha.

Stavba střední brány a Humlova statku

Panu Jakobu Humlovi připadla losem vysoká stráň Trutnova. Postavil tam velký dům a stáje a zařídil vše jako velkostatek. Když byl zvolen radním, začal stavět uprostřed náměstí a osobně se vložil do stavby střední brány.

Stavba spodní brány a předměstí Kryblice

Jaroslav Kniebel roku 1006 postavil na dnešní Kryblici velký statek. K tomu postavil spodní bránu a navíc i věž. Věž měla být stejně vysoká jako úroveň městských hradeb. Dále nechal postavit nájemní dům na rohu náměstí a pojmenoval ho Modrá hvězda.

Stavba vrchní brány

V roce 1006 Danielu Brocknerovi připadl los, aby postavil obec Hohenbruck (Bojiště), což po několika letech učinil. Také postavil vrchní bránu z kamenů a daroval městu svobodný statek, aby se mohl postavit kostel a aby posílila městská obec.

Skrze tři brány tři cesty ke třem kamenům. Na nich stojí TRUTNOV.

Výstavba prvního farního kostela 1006

V roce 1006 Andreas Schimmel, který byl tou dobou úřadujícím purkmistrem a jemuž losem připadl Schimmelberg, postavil první farní kostel ze dřeva a nechal kolem něho ohradit dvůr. Potřebné množství dřeva nechal porazit právě na Schimmelbergu. Tento kopec měl svůj název přes 300 let až do doby, kdy trutnovský měšťan, kterému říkali starý Hozza, nechal vynést dětem pro radost na kopec sud piva. Pivo nechal dětem vypít a slíbil jim každoroční opakování této radovánky, pokud začnou tomu kopci říkat namísto Schimmelberg - Hopfenberg (Chmelnice). Toto jméno má kopec dodnes.

Výstavba vesnice Poříčí (Parschnitz)

V roce 1006 vystavěl pan Roland Kalkreuter vesnici Poříčí. Největší dědičný dvůr v Poříčí daroval náboženské obci. Postavil dva domy, ve kterých bydleli jeho lidé. Postupně pak vystavěli celou vesnici.

Stavba lenního dvora – Nové Dvory (Neuhof)

Johann Girzek postavil lenní statek Nové Dvory a také vesnici Volanov. Po několika letech věnoval Nové Dvory městu Trutnovu. Jeho synové často táhli do německé říše a také do Paříže.

Výstavba vesnice Bojiště (Hohenbruck)

Pan Daniel Brockner vystavěl v roce 1006 vesnici Hohenbruck. Také nechal od vrchní brány vydláždít pěkný kus silnice. V roce 1006 daroval pan Albrecht svému dvornímu kováři Gasperlemu Patzwiese (Patzovu louku), na které pan Gasperle nechal postavit lenní dvůr. Tak tomu bylo až do roku 1562, kdy se stal majitelem dvora Georg Raab a ten pak se svolením magistrátu dvůr rozdělil a jednotlivé díly prodával. Kupujícím vznikla povinnost vybavit jednoho jezdce do boje v případě války.

Stavba lenního dvora u vrchního mlýna

V roce 1006 připadly polnosti a jejich okolí nad hořejším mlýnem Friedrichovi von Prichlingovi. Ten na těchto pozemcích postavil lenní dvůr.

Jeho potomci ho drželi 500 let. Vymřeli až na jednoho, který se dostal za zvláštních okolností do tureckého zajetí, kde pobyl velmi dlouho. Každý ho pokládal za mrtvého, a když byl konečně vysvobozen a vrátil se domů, dosadili ho zpět na lenní dvůr a mohl ho užívat. V roce 1586 se tento dvůr s povolením magistrátu a na žádost tehdejšího majitele rozparceloval a rozprodal s tím, že se zachovají práva hejtmana a jeho mužstva.

Dům na Kuchařově stráni (Küchenberg)

V roce 1006 pan Adam Kochva, fořt a kuchařský mistr pana Albrechta, postavil na Kuchařově stráni velký dům, který se vyrovnal pevnosti. Právě tento Adam měl hodně nepřátel, kteří ho nenáviděli a haněli, až ho nakonec u Úpy chytili a ubili. Jeho dům stál ještě mnoho let, až neopatrností shořel.

Výstavba vesnice Křenov (Krinsdorf)

V roce 1006 postavil pan Kaspar Krin v lese dům a u něj zahradu se záhony zeleniny. Zde byli ubytováni zedníci a jiní pracovníci, kteří stavěli zámek v Žacléři a později si tu vystavěli domy.

Výstavba vesnice Lampertice (Lampersdorf)

Pan Simon Latentor z Lombardie, stavební mistr zámku v Trutnově a Žacléři, dostal od pana Albrechta z Trautenbergu celé okolí Lampertic (tehdy pusté). Nejdříve postavil dva domy, ve kterých bydleli jeho lidé, a postupně vystavěl a rozšířil i celou vesnici.

Výstavba vesnice Libeč (Gabersdorf)

V roce 1006 pan Spinek Libecký postavil dvouchodný mlýn poháněný vodou z Líčné. Když ho dostavěli, tak ho věnoval Špitálskému mlýnu v Trutnově. V Trutnově také postavil dvě řeznictví a pekárnu. Výnosy daroval trutnovskému kostelu.

Výstavba vesnice Střítěž (Burkersdorf)

V roce 1006 nechal vystavět pan Ulrich Buzety vesnici Burkersdorf. Jeho potomci se pak podle jména vesnice psali. Nejdříve postavil hospodu vedle vesnice a dosadil tam starého Němce, který se jmenoval Burghard. Od tohoto Burgharda dostala vesnice svoje jméno. Pan Ulrich byl jedním z 12-ti radních pánů.

Původ jména vesnice Kalná Voda (Trübenwasser)

V roce 1008 postavil pan Johann Kalney první dům v Kalné Vodě. Jelikož voda potoka byla velice bohatá na ryby a v jejím toku se plavil zlatý písek, byla kvůli rybářům a rýžovníkům zkalená, a proto ves dostala jméno Kalná Voda.

Výstavba vesnice Zlatá Olešnice (Goldenöls)

V roce 1007 postavil pan Rudlovský vesnici Zlatá Olešnice i s hospodou. Ve Farském lese, který sousedil se Zlatou Olešnicí, našel zlatou žílu a tím získal prostředky k další výstavbě. Proto také jméno vsi – Zlatá Olešnice.

Výstavba vesnice Rokytník (Rögnitz)

V roce 1008 nechal pan Adam Vostromirský vystavět vesnici Rokytník, včetně zámku, který byl v držení jeho potomků přes 400 let. V roce 1424 tento zámek vlastnil Petr Mauschwitz, který měl tu smůlu, že s Míšeňskými prohrál bitvu proti Žižkovi. Přepaden byl v lázních a málem ho ubili. Vše se stalo takto: Pan Mauschwitz bral v sobotu koupel s vrbovými pruty, když houf Míšeňských byl v lese za Kacířem. Horda Žižkových mužů šla podél zámecké hradby k bráně. Jeden se svléknul (myšleno z bojového) a postavil se zády k vratům. Opřel se o ně a zavolal hlídače, kterému řekl, že je sloužícím majitele zámku. Hlídač otevřel vrata a hned se všichni drali do zámku, kde všechno vyrabovali a zámek i s lázněmi podpálili, takže zámecký pán si se štěstím, ale s popáleninami zachránil holý život. V roce 1430 nechal olomoucký biskup Basilius s povolením císaře Zikmunda zplánýrovat zbytky zámku a na stejném místě nechal postavit kostel.

Původ jména vesnice Mladé Buky (Jungbuh)

V roce 1008 vystavěl pan Martin Witanowský, vesnici Mladé Buky. Ves dostala své jméno podle mladých buků, které tam rostly a také podle přísloví hejtmana Witanowského: „U mladých buků – dobrý koláč!“ Daroval dvě hospodářství do tutnovského léna.

Výstavba vesnice Bernartice (Bernsdorf)

V roce 1008 nechal pan Bernhard vystavět vesnici Bernartice a pojmenoval ji podle svého jména. Obstaral si od knížete Oldřicha povolení, aby mohl svobodně a podle svých představ obchodovat s potravinami a aby mohl zřídit pole, louky a lesy. Také chtěl vařit pivo a rybařit.

Původ jména vesnice Sklenářovice (Glasendorf)

Tato vesnice byla vystavěna panem Martinem Rechenbergem a otevřeli tam sklářskou huť. V hutí vyráběli krásné sklo a podle toho dostala ves i svoje jméno.

Původ jména vesnice Voletiny (Wolta)

V roce 1007 vystavěl tuto vesnici pan Valentin Woltawa. Tento pán byl obyvatelem Prahy a bydlel na Malé Straně. Podle jeho jména byla pojmenována nová ves.

Výstavba vesnice Brusnice (Prausnitz)

V roce 1007 postavil první dům v Brusnici pan Abraham Stock, který rád pracoval v lese. Vyráběl šindele a násady pro trh. Zřídil i brusírnu a brousil nářadí.

Výstavba vesnice Verněřov (Wernsdorf)

V roce 1008 Filip Werner nechal zrušit velkou pilu. Při pohledu od Žacléře uviděl v krajině bílého psa a na tom místě nechal vystavět Verněřov.

Původ jména vesnice Lhota (Welhota)

V roce 1006 pan Spinek Welhotský vystavěl vesnici Lhotu, která byla pojmenována jeho jménem. Do prvního kostela věnoval bohoslužebné předměty a stříbrný kalich. Když zemřel, tak ho pochovali do krypty pod hlavním oltářem.

Výstavba vesnice Maršov (Marschendorf)

V roce 1007 postavil na tom místě pan Marschen tři domky pro rybáře. Vesnice byla po něm pojmenována Maršov. Vše zůstalo beze změn až do roku 1056, kdy kníže Svytlhnev povolal zpět všechny Němce a ti se ve velkém množství usídlili v horách. Všechny vesnice, ale hlavně Maršov, byly rozšířeny a zalidněny. Vymýtili lesy a postavili pěkné domy. Mezi těmito Němci bylo mnoho „pořádných“ lidí, a když se sešli v neděli ve Starém Městě v kostele, bylo se nač dívat.

Výstavba vesnice Debrné (Döberle)

V roce 1009 postavil pan Jakob Dobernitzký vesnici Debrné a pojmenoval ji svým jménem. V roce 1084 byl purkrabím v Trutnově pan Egydius, který byl majitelem statku a vesnice Debrné. Ten ves darem připojil ke kostelu a špitálu v Trutnově. Roku 1134 přibyl k tomuto daru i hradní les a louky. 11. biskup Johann z Prahy postavil v Trutnově kostel z kamene, včetně hřbitovních zdí. Byl zde zřízen děkanát a opakovaně potvrzen dar vesnice Debrné, lesa a luk. Výše jmenovaný biskup jmenoval do kostela prvního probošta. K tomu udělil erb s vyobrazením na modrém poli a ten potom visel nad kostelními dveřmi. Tento kostel byl pod patronací pražského a svídnického kláštera, které podléhaly Jeruzalému. Pokud se trutnovský měšťan nechtěl dát pohřbít v Trutnově, měl právo nechat se pohřbít v pražském nebo svídnickém klášteře. Tato konfirmace byla čtyřikrát potvrzena. Poprvé purkrabím Egydiem, podruhé Vladislavem v roce 1134, potřetí králem Přemyslem v roce 1245 a počtvrté králem Václavem v roce 1401. Trutnovský starý kostel stál 180 let a byl postaven z kamene.

Výstavba vesnice Hertvíkovice (Hartmannsdorf)

V roce 1010 postavil pan Nikolaus Hartwig vesnici Hertvíkovice a nechal tu zasadit hodně ovocných stromů. Později nechal vystavět i Jánské Lázně.

Výstavba vesnice Petřikovice (Petersdorf)

Tuto vesnici postavil v roce 1012 pan Petr Pechtonowský a dal Trutnovu velký kus lesa, který se rozkládal východně od obce.

Výstavba městečka Svoboda (Freiheit)

V roce 1009 vystavěl bývalý sluha císaře Jindřicha, pan Petr Hostolowský, městečko Svobodu. Postavil zde velký hostinec s chlévy a stájemi pro koně. Pan Albrecht se u něho často zastavoval, když jezdil do hor. Po své smrti odkázal výše zmíněný pán vše tutnovskému hradu.

Výstavba vesnice Bezlčkov (Bösig)

V roce 1009 postavil pan Baltazar Sedwitzer vesnici Bezděkov. Byl to velmi udatný muž a velký nepřítel města Svídnice.

Postavení Bolkova u Libče (Hypoltsteinu)

V roce 1006 se vrátil pan Leopold z Německa domů. Odcestoval k panu Albrechtovi z Trautenbergu a požádal ho o povolení ke stavbě malého zámku. Pan Albrecht mu určil místo nad mostem přes Líčnou na špičatém kopci u Libče. Pojmenován byl Hypoltstein. Roku 1343 byl hrad vypálen Míšeňskými, kteří vpadli do Čech, kde vypalovali a rabovali. Pod kopcem byla štola a z ní později udělali pivnici. V roce 1551 zde nechal měšťan Kryštof Fanus vést soud se soudcem z Chvalče a jeho dva syny nechal natahovat na kolo.

Výstavba vesnice Vlčice (Wildschitz)

V roce 1007 vystavěl pan Elias Witanowský, který byl dříve poradcem slepého knížete Jaromíra, vesnici Vlčice, včetně zámku v Lánově (Langenau). Sedláci z Lánova, kteří brali potřebné dřevo z hor, tím na sebe vzali povinnost odvádět určité množství tohoto dřeva do Trutnova. Když v roce 1109 utíkal kníže Bořivoj, tak se ukrýval v lánovském zámku. Ten byl poté obléhán, ale knížeti se podařilo uprchnout. Pak byl zámek dobyt a zničen.

Výstavba obce Michelsdorf (v Polsku)

Tuto vesnici postavil český pán Michel v roce 1012. Když byl po nějakém čase postaven klášter v Křešově, tak k němu byla za doby Karla IV. vesnice přiřazena.

Původ jména vesnice Staré Buky (Altbuch)

Vesnici vystavěl pan Diefelaus Bukava v roce 1019 a pojmenoval ji podle svého jména Jeho dcera Magdaléna se po dvaceti letech provdala za následovníka pana Albrechta zT rautenbergu a dostala Staré Buky věnem.

Výstavba vesnice Albeřice (Albendorf)

Tuto vesnici postavil pan Weit Waldnický v roce 1011 a tato vesnice dodávala mléčné produkty – máslo, mléko a sýry.

Původ jména městečka Pilníkov (Pilnikau)

V roce 1008 postavil městečko Pilníkov pan Johannes Opilnický a pojmenoval ho podle svého jména. Později je prodal panu Witanowskému ve Vlčicích.

Výstavba vesnice Rubínovice (Rüdersdorf)

Tuto vesnici vystavěl pan Rudolf v roce 1009. Vesnice patřila trutnovskému kostelu, a proto musela odevzdávat fáře desátky.

Výstavba městečka Úpice (Eipel)

V roce 1013 postavil toto městečko na Úpě pan Andreas Daupowetz. Patřil k mannům a zanechal sedm synů. Kostel, který tam postavil, byl povinován trutnovské farnosti.

Stavba městských hradeb a radnice

V roce 1013 byly postaveny zároveň s radnicí, která stála uprostřed náměstí, městské hradby. Radnice stála 570 roků a po požáru v roce 1583 byla zbořena a v roce 1591 byla postavena na místě, kde stojí dodnes.

Původ jména vesnice Kyje (Keile)

V roce 1012 postavil tuto vesnici lovcí pana Albrechta – Hans Kaile a pojmenoval ji svým jménem.

Výstavba vesnice Bečkov (Potschendorf)

Tuto vesnici vystavěl strážce knížecího pokladu pan Ulrich Potschenhofer v roce 1011. Protože už neměl chuť sloužit knížeti, zdržoval se určitou dobu na Potschensteinu a zde potom vystavěl tuto vesnici.

Původ jména vesnice Bohuslavice (Bausnitz)

Tuto vesnici postavil, včetně mlýna, pan Bauslow v roce 1011 a pojmenoval ji podle svého jména.

Výstavba vesnice Radeč (Radeschitz)

V roce 1014 vystavěl tuto vesnici pan Heinrich Radezik. Vysázal chmelnice a vydělal na nich hodně peněz. Poté je daroval hradeckému pivovaru.

Původ jména vesnice Studenec (Staudenz)

Vesnici postavil v roce 1020 pan Michael Kruch. Český název dostala vesnice podle nalezeného pramene.

Výstavba vesnice Svatoňovice (Schwadowitz)

V roce 1020 postavil vesnici pan Bartolomeo Schwadowitz včetně kostela, ve kterém je pohřben.

Výstavba vesnice Markoušovice (Markausch)

V roce 1021 vystavěl pan Johann Markauschowitz tuto vesnici. Roku 1583 ji koupil pan Bernhard Czinecký, který byl trutnovským měšťanem. Koupil ji za 2200 míšeňských. V neděli 21. července na den Marie Magdalény složil rovný tisíc a zbytek doplatil v Praze. V roce 1522 se vesnice znovu stavěla, když předtím shořela a zpusťla

Výstavba vesnice Albendorf a Berthelsdorf (dnes v Polsku)

V roce 1018 vystavěl pan Martin Alben vesnici Albendorf i s kostelem, fárrou a velkým dvorem. Potom ještě vystavěl Berthelsdorf. V roce 1363, když slezský kníže postavil klášter Křešov, požádal císaře Karla IV., aby odejmul tyto dvě vesnice z panství Trutnova

Výstavba vesnice Komárov (Komar)

V roce 1023 nechal postavit tuto vesnici pan Gall Steignitzký. Zanechal po sobě hodně potomků, kteří sloužili u české šlechty. On sám se přidal povinně, z rozhodnutí trutnovských pánů, k válečné cestě knížete Břetislava proti Polákům a byl zabit.

Výstavba vesnice Chvaleč (Qualisch)

V roce 1020 vystavěl tuto vesnici, včetně kostela a sklářské huti, pan Krumlowský von Qualisai, který znal tři řeči.

Postavení Kacíře (Kotzauer)

V roce 1008 šel pan Wenzel Leib, který byl při svěcení městského rynku, za panem Albrechtem a poprosil ho o kus pozemku. Na základě jeho žádosti mu byl nabídnut Kotzauerberg. Jenže to mu nestačilo, a tak, aby zesměšnil purkrabího, nechal zde postavit šibenici, kterou mu věnoval. Tento kopeček sloužil 300 let jako popraviště.

Původ jména vesnice Slavětín (Slatin)

V roce 1024 tuto vesnici vystavěl pan Simon Slavatina a pojmenoval ji podle svého jména. Po třech letech vesnici přepustil panství Trutnov a odtáhl na Moravu. V roce 1540 byla vesnice znovu postavena po předchozím požáru.

Výstavba vesnice Suchovršice (Saugwitz)

V roce 1029 vystavěl pan Peter Sauchen vesnici Saugwitz. Roku 1056, v době kdy byl již starý, vystavěl vesnici a zbudoval v blízké hoře zlatý důl, který byl velmi výnosný. Horníci byli takoví fanfaroni, že nosili zlaté knoflíky na šatech. Ale štola se brzy propadla a horníci zahynuli. Za vlády císaře Maxmiliána dosáhl tehdejší pán Lotoschnitz úplné svobody hornictví. Nechal vykopat mrtvé a rozhodl pokračovat v díle. Jelikož byl ale malý výnos, práce nakonec zastavil.

Výstavba vesnice Čermná (Tschermna)

V roce 1009 dal tuto vesnici postavit pan Hanes Tschermmer. Měl za povinnost odvádět daně trutnovskému hradu, protože měl svobodu těžby dřeva v lese.

Kdo měl v držení Poplužní dvůr

Chudý šlechtic pan Tenislav, který byl sluhou a správcem pana Trautenbergy a který uměl německy i česky, jej dostal roku 1007 darem, včetně mnoha pastvin a polí. Po jeho smrti však vše opět připadlo hradu.

Kdo postavil Žďár (Soor)

Žďár vystavěl Mathaus Hersel v roce 1028. Vždy patřil hradu, ale později byl prodán.

Výstavba vesnice Chotěvice (Kotwitz)

Tuto vesnici vystavěl v roce 1015 pan Kotwitzer. Ve svém držení měl i okolní lesy, z nichž musel hradu odvádět.

Stavba zámku Silberstein (Stříbmý kámen)

Tento zámek a kdysi i důl postavil v roce 1056 pan Wolf Ulstadt. Jmenovaný se narodil u Kolína nad Rýnem a v roce 1053, v době vlády knížete Břetislava, přišel do Prahy. Zde se stal kancléřským písařem a u Břetislava sloužil tři roky. Následující kníže Spytihněv vyhnal všechny Němce, a proto musel i on opustit Prahu. V okolí Trutnova se setkal se 60-ti německými utečenci, vesměs horníky se ženami a dětmi. Všichni si velmi naříkali. Ulstadt jim nabídl, že do doby, dokud nenajdou nějaký důl, mohou u něho pracovat, ale zadarmo. Protože souhlasili, odvedl je do Trutnova a dal jim najíst. Od pana z Trautenbergu obdržel úplnou svobodu důlní činnosti. 60 lidí rozdělil do skupin po šesti a poslal je hledat rudu. Čtvrtého dne mu přinesli stříbmou rudu. Ulstadt poděkoval Bohu a v místě nálezu nechal kopat. Horníci vyzvedli velký poklad. Dělníkům zaplatil dobrou mzdu a obdaroval i trutnovský špitál a školu. Postavil zámek Silberstein a knížeti Spytihněvovi daroval servis z ryzího stříbra. Kníže mu udělil nový erb, na kterém byl černý klín v červeném poli, což byl důlní erb. Jeho jméno změnil na Silberstein a povýšil ho do šlechtického stavu. Byla stvrzena výstavba jeho zámku a mohl postavit další zámky a statky na místech, kde se mu zlíbí. Pan Silberstein se zavázal, že veškeré stříbro odevzdá knížeti, když mu bude vždy po čtrnácti dnech zaplácena v českých penězích mzda pro jeho lidi. Kníže ho vybídl, ať poprosí, o co chce, a že mu bude vyhověno. Tu padl Silberstein na kolena a poprosil knížete o možnost návratu Němců. Kníže řekl: „Jsme velmi vinni a to, co ani moje matka na mne nemohla vyprosit, i to nyní povolují.“ Silberstein se rozloučil a odcestoval domů a Němcům byl opět povolen svobodný pobyt. Všichni utečenci byli přijati a mohli zde svobodně pobývat. Poté byly zplundrované vesnice v Krkonoších opět hojně obsazeny Němci.

Čistý ten, kdo vyzvedne bílý kámen.

Zaslání draka do Bma

V roce 1024 svolal kníže Oldřich do Bma zemský sněm, na kterém chtěl předat vládu nad Moravou svému synovi. Sněmu se zúčastnila šlechta

a zástupci všech měst, kteří měli přísahat jeho synu věrnost. Představenstvo města Trutnova se rozhodlo, že před 18-ti lety zabitého, vlasy vyčpaného a úplně vyschlého draka, který v té době visel ve věži v zámku, přepraví do Brna a že požádají knížete, aby ho přijal darem. Zároveň se rozhodli vznést prosbu, aby Trutnov obdržel městskou pečeť a erb a poté že knížeti popřejí šťastné dny jeho vlády. Pan Trautenberg vzal toto usnesení rady za své a po svém příjezdu do Brna nechal draka položit na stůl uprostřed tržiště, aby si ho mohl každý prohlédnout. Když pan Albrecht přijížděl, vyjel mu kníže tři míle v ústrety. Albrecht vyřídil blahopřání a přednesl žádost o erb. Také předal monstrum. Kníže přijal milostivě prosbu i draka a vyhověl žádosti udělením následujících privilegií a úředních listů.

Obdaření města Trutnova pečeti roku 1024

My, Oldřich z boží milosti zemský kníže v Čechách, markrabě moravský a slezský, uznáváme zásluhy občanů Trutnova nad Úpou. S ohledem na městskou radu, řemeslníky a všechny obyvatele udělujeme privilegia...

Dole ve štítě je drak. Dračí hlava je natočena doprava. Drak má mít otevřenou tlamu a dlouhé zuby. Jeho nohy mají být vztyčeny a hřbet chráněn šupinami. U hlavy a ocasu jsou dvě věže a v nich okna. Na špičatých střeších věží mají být makovice. Tyto věže mají být obloukově spojeny. Pod obloukem má být železná mříž, která směřuje na draka ve tvaru kříže. Nad drakem letí havran směřující napravo dolů a v zobáku drží prsten s rubínem. Pole erbu má být modré, věže a střílny stříbrné. Střecha je červená. Havran je černý. Drak má být na břiše černý, s našedlým ocasem a hřbet má mít modrý a zelený. Okna na věžích mají být zlatá. Špice a mříž mají být v barvě železa. Ve štítě ať se čte latinský nápis – Civitatis Sigillum Trutnow 1024. Pečeť se může razit zeleným voskem a má sloužit k užítku a všeobecnému dobru. Tato pečeť se má dát purkmistrovi, který za ni přebírá zodpovědnost.

Toto je dáno v našem hlavním městě Bmě, markrabství Moravském 27. března naší vlády a 530 let po prvním příjezdu národa.

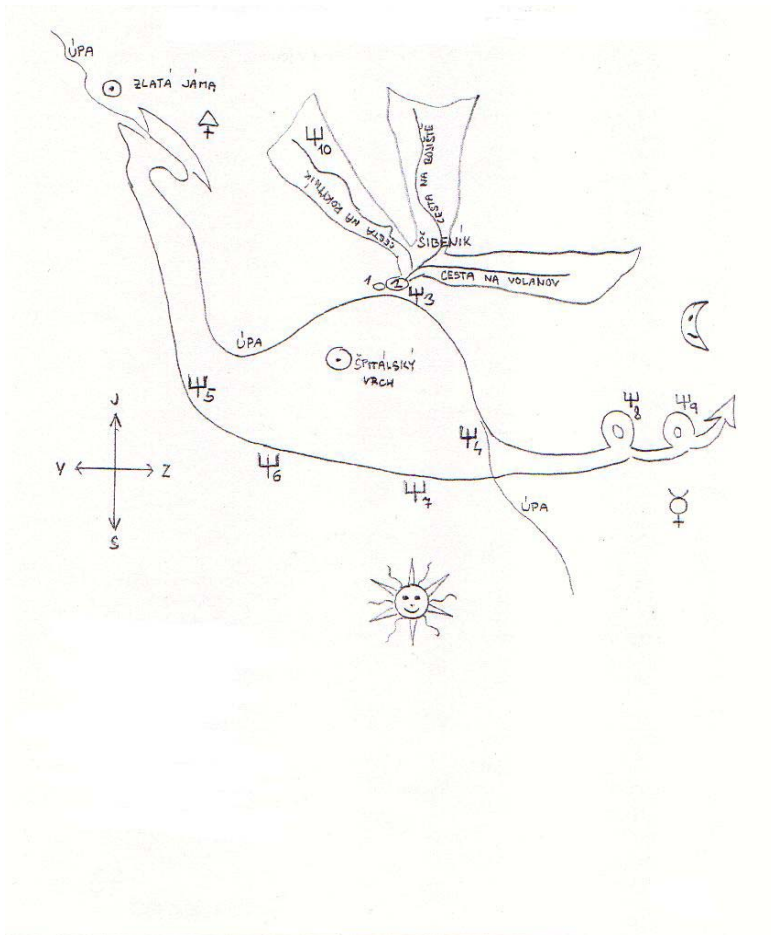
Vše je připraveno.

Na bílém pergamenu Smlouvy dosud nevychladla červeň rozpuštěného vosku.

Poslední krok Cesty pečeti proměnu...

Obraz městského znaku v krajině

-
- 1 pahorek Liegen
 - 2 náměstí (Ringplatz)
 - 3 hrad Trutnov
 - 4 hrad Staré Město
 - 5 hrad Poňčí
 - 6 hrad Bolkov
 - 7 hrad Rechenburg
 - 8 hrad Silberstein
 - 9 hrad Vlčice
 - 10 hrad Starý Rokytník

Drak – kniha

Položen do městské krajiny střeží svou podstatu drak.

Už byl kdysi poznán, spoután a usmrcen, ale jen v jednom z nekonečné řady životů.

Patřil jim pouhý okamžik a vzniklo město opředené legendou.

Ti, co tam tenkrát byli, přenesli jeho obraz do městského znaku a svoje činy pečlivě zapsali do památné knihy.

Je možné stát se nesmrtelným...

Dračí hřbet a drahokam

U úpatí Ležícího vrchu Úpa ohýbá svůj tok, čímž do mapy vykresluje dračí hřbet. To tady se z doteku vody, země, vzduchu a lidského ducha zrodil trutnovský drak, jenž byl, je a navždy zůstane požehnáním tohoto města. A byl tu i nejvyšším uměním zabít, aby byl nenápadný pahorek povýšen na nejzácnější kámen, který zasadili dávní stavitelé města geometrickými vazbami do prstence hradeb středověkého Trutnova.

Prsten a havran

Do prostou prstenu (Ringplatz) vedou tři brány. Dvě z nich, spodní a střední, se otevírají právě ve směru toku Úpy. Ke Trutnovu směřují tři cesty prodírající se jinak neprostupným černým hvozdem – od Rokytníka, od Bojiště a od Volanova. Křižují se pod vrchem Šibeníkem (jenž bude po staletí symbolem smrti) a odtud splynuté v jedinou cestu, po krátkém mírném klesání, ústí do horní brány města. Tím se do krajiny zobrazuje havran, přivádějící hledače kamene k místu, z něhož, pod vedením stavitelského mistra Simona Latentora, povstalo město.

Latentor

Křížení starých cest ve spojení s prstencem hradeb a ohybem Úpy vytváří v krajině emblém Merkura – rtuti.

Dračí sluj a tinktury

Drak vyvěrá z hlubin země severně od města. Tam, kde první osadníci hledali, či dokonce těžili zlato. Tam někde v pásu od Hertvíkovic přes Skle-nářovice, Zlatou Olešnici až po Petříkovice, směrem k Trutnovu (dokonce i ve městě samotném) dobývali ze země vzácný kov. Poblíž se tu setkávají v útrobách země i leckde na jejím povrchu tři geologické útvary - černý karbonský (dárce uhlí), bílý křídový (pískovce Čížkových kamenů) a červený permský, na němž stojí samotný Trutnov.

Dračí hlava

Úpa svým tahem načrtla horní obrys draka. Jeho hlavu tvoří její meandr u dnešního Adamova. Dračí tlama chlí svůj smýslý oheň směrem ke Zlaté jámě, která leží na katastru obce s výmluvným jménem Suchovišice.

Krk

Je tvořen údolím Úpy od Bohuslavic do Poříčí, které je na levém břehu lemované pozoruhodným pásem Čížkových kamenů. Dračí šije přechází do hřbetu v místech soutoku Líčné s Petříkovickým potokem (v minulosti též zvaným Glaserbach či Goldbach!), nedaleko Zámeckého vrchu a spolu pak vtékají do Úpy.

Hřbet

Ve velkém půloblouku obkresluje Úpa dračí hřbet od Poříčí, přes Trutnov až k Hornímu Starému Městu. Tento hřbet je navíc zvýrazněn existencí tří hradů, v místě ohybu starou trutnovskou věží, od které jsou stejně daleko postaveny hrady v Poříčí (na Zámeckém vrchu) a ve Starém Městě, v místech dnešního kostela Souběžně s Úpou vystavěli v obou směrech pevnou cestu.

Ocas

Tak, jako je dračí hlava ztělesněním síry, obsahující ohnivou a vzdušnou substanci, je ocas draka ztělesněním rtuti – Merkura, v němž je obsažena zemité vlhkost a jehož dominantní vlastností je jeho zřejmá nestálost.

I když jeho obraz opouští v místech hornoměstského kostela Úpu, zůstává s ní v tajném spojení. Ocas se pak ve dvojité spirále obtáčí kolem dvou hradů – Silbersteinu a hradu neznámého jména severně od Vlčic. Legenda vypráví, že před stavbou Silbersteinu zde byl vyhlouben velmi výnosný důl na stříbro, podle kterého dostal hrad své jméno.

Tělo

Pod obrysem hřbetu se rozkládá vlastní tělo draka. Je plné důlních děl, jak o tom svědčí stopy v krajině na sever od Trutnova. Poblíž vystavěli hrady Rechenburg a Bolkov, které znázorňují tlapy draka.

Pečeť

Od mariánského kostela a trutnovského hradu je vzdušnou čarou stejně daleko ke kostelu a tvrzi ve Starém Rokytníku, jako ke kostelu a tvrzi v Horním Starém Městě. Všechny objekty jsou navíc v zákrytu na pomyslné přímce. Hrady okolo Trutnova se obtácejí do zřetelného půlkruhu.

Na podkladu legendy obtiskli bájní zakladatelé městskou pečeť do krajiny, která je bezesporu magická.

Drak – kámen

Pevně věř i pochybu!

Přijímej i udělu!

Rozpusť i sraž...!

Městský znak – stručný výklad symboliky

Trutnovský městský znak

Z podoby městského znaku není patrné, na co reaguje svým bojovým postavením saň. Je jisté, že objekt její pozornosti se nachází mimo znak, a zdá se, že k tomuto místu se snáší i havran nesoucí v zobáku prsten s kamenem, o kterém tradice vypráví, že je to rubín červené barvy. V tom místě stojí Adept – následovatel vznešeného pana Albrechta z Trautenbergu.

Znak je rozdělen dvěma pomyslnými svislicemi na tři části. První – heraldicky vpravo – je ve znamení dračí hlavy. Její analogií je levá část ve znamení dračího ocasu. Mezi oběma svislicemi nad dračím hřbetem je střední část s dominantou figury havrana

Síra

Dračí hlava

Dračí hlava ztělesňuje živly ohně a vzduchu. Jím je přisouzena dominantní kvalita *tepla* a *dílčí suchost (ohně)* a *vlhkost (vzduch)*.

Nad dračí hlavou je zobrazen děj postupného čištění obou živlů v alchymistově peci. Nejprve jsou zobrazeny jako horizontální římsy, které jsou v další úrovni přeměněny v obdélníkové stínky. Z obou vybíhají hrany pece, které tvoří jakési šipky ukazující na další postup operace. Dvě redukované římsy z čelní stěny, jako nositelky obou živlů, jsou v další úrovni konečně vyčištěny a oba živly jsou každý zvlášť jímány do zlatých makovic – retort obrácených dnem vzhůru. Kvalitu prací lze kontrolovat oknem.

Rtuť

Dračí ocas

Dračí ocas ztělesňuje živly země a vody. Jím je přisouzena dominantní kvalita *chladu* a *dílčí suchost (země)* a *vlhkost (voda)*.

Nad dračím ocasem je zobrazen děj postupného čištění obou živlů v alchymistově peci. Nejprve jsou zobrazeny jako horizontální římsy, které jsou v další úrovni přeměněny v obdélníkové stínky. Z obou vybíhají hrany pece, které tvoří šipky ukazující na další děj operace. Dvě redukované římsy z čelní stěny, jako nositelky obou živlů, jsou v další úrovni konečně vyčištěny a oba živly, každý zvlášť, jímány do zlatých makovic – retort obrácených dnem vzhůru. Kvalitu práce je možné kontrolovat oknem.

Práce v obou pecích se dějí souběžně. Ocas draka je vytočen do dvojité spirály – SOLVE ET COAGULA!

Síra se míchá se rtuť (Athamor)

Střední část znaku je tvořena odspodu vlastním tělem draka, které stojí na čtyřech nohách. Dračí tělo je symbolem naší materie v nehotovém stavu. Nad ním je vrcholná pec filosofů – Athamor. V obloukovité bráně je mříž ze dvou svislic a jedné horizontály (mužský a ženský princip, čtyři živly, oheň). Z bočních pecí zasahují do Athamoru vodorovné římsy a určují tak pořadí skládání vyčištěných živlů. Mezi nimi je pět malých kruhů. Živly se za spolupůsobení páté esence opět spojují. Nad římsami jsou zobrazeny tři stínky čtvercového základu – zjevně odlišné od zbylých čtyř (7 je operací díla). Nad nimi je v jakémsi půloblouku černý havran, který nese v zobáku zlatý prsten s červeným kamenem. Tak jsou vyjádřena všechna východiška vrcholné přeměny – transmutace.

Svůj stručný rozbor jsem napsal při pohledu na otisk velké městské pečeti z roku 1518, který je boží zásluhou v mém držení, a na níž je znak v podobě výše popsané.

Příběhy

Vyprávění starého Röslera o bezhlavém jezci

(starý Rösler – dětmi oblíbený vypravěč z konce 19. stol., jinak dlouholetý vrchní topič u firmy Faltis)

Bylo to jednou v sobotu, zdržel jsem se až do noci u svého kamaráda z vojny. Seděli jsme při olejové lampičce a vyprávěli jsme si. Přitom mě ani nenapadlo, jak rychle ubíhá čas. Byl krásný vlahý májový večer, okno bylo otevřené a tu najednou slyším z blízkého kostela bít půlnoc. Honem jsem se rozloučil s přítelem a utíkal na starý hřbitov, kam jsem předtím založil do země několik sazenic, aby mi neuschly. Měsíc byl v úplňku a bylo vidět jako ve dne každé stěblo. Když jsem začal vykopávat sazenice, tu slyším za sebou koňský dupot. Rychle jsem se otočil a lekl se tak, že by se ve mně krve nedořežal. Napříč hřbitovem jel tryskem jezdec. Pod levou paží držel hlavu a pod pravou uzdu. Jel směrem ke Starému Městu, tam se otočil a odtud dojel na Kryblici, na Kacíř a za ním se jako stín rozplynul do oblak. Celou cestu šíleně uháněl a byl zahalen ve světlou zář. Trvalo to hezkou chvíli, než jsem se vydal domů. Celou noc jsem nespal a pořád jsem měl ten hrůzný obraz před očima.

Světélkujíc poklad

Někdy okolo roku 1850 se stala v Trutnově podivuhodná událost. Po městě se začalo vyprávět, že u domu čp. 8 se občas objevuje modrý plamínek. Příčinou jeho výskytu měl být poblíž uložený poklad. Některým nepověřivým mužům se to nezdálo, a tak čekali v těchto místech noc co noc, aby celé věci přišli na kloub. Dlouho se zdálo, že hlídkování skončí neúspěchem, ale jedné noci se přeci dočkali. U domovní zdi pod lískovým keřem se skutečně znenadání rozhořel modrý plamínek. Užaslí muži nebyli schopni ze sebe vypravit kloudného slova a stáli tam jak opaření. Po delší chvíli se přeci jen vzpamatovali a dohodli se, že na tom místě zkusí kopat. Rychle přinesli potřebné nářadí a pustili se do práce. V tom se ozval mocný, ale ne nepřátelský hlas, který mužům oznámil, že poklad se jim nepodaří vyzvednout. Prý teprve jedenáctý majitel domu se dočká a vyzvedne poklad nebývalé hodnoty.

Tajemství trutnovského kostela

Stávalo se v minulých dobách, že trutnovský kostel okolo půlnoci zářil jasným světlem, jako by na tom místě hořelo tisíc lamp. Tento div byl naposled pozorován v roce 1866 před vypuknutím války. Tehdy obyvatelé

domů čp. 57 a 61, jejichž okna směřovala ke kostelu, pozorovali tento jev několik dnů po sobě. Chtěli celé věci přijít na kloub, a proto se jedna žena z domu čp. 61 vydala k děkanovi, aby ho na tento jev upozornila. Jenomže když šla, vstoupil jí znenadání do cesty ohnivý muž s černým psem a donutil ji k návratu. Vylekaná žena se teprve druhý den v poledne osmělila a celou událost nahlásila na fáře. Děkan šel hned následující půlnoc v doprovodu kaplana do kostela. Nikdy nikdo se ale nedozvěděl, co tam oba muži uviděli, protože děkan se snažil celou záležitost zlehčit tvrzením, že záře pochází z věčného světla v kostele. Nikdo sice tomuto vysvětlení nevěřil, ale tajemství ohnivého muže v trutnovském kostele zůstalo neodhaleno.

Zlatý důl pod Chmelnicí

Mezi obyvateli našeho města se po staletí udržovala pověst o velkém zasypaném dole při úpatí vrchu Chmelnice. Podle pověsti byl důl plný zlata, ale došlo k jeho zavalení a místo upadlo v zapomnění. V Hüttelově kronice se uvádí, že 23. dubna (den před sv. Jirím!) roku 1511 začali horníci z Míšně kutat při úpatí Chmelnice zlato. Vyhloubili prý důl, ale vyrazila voda, která další práce znemožnila. Zlato však stejně nebylo nalezeno. Poté prý horníci přesídlili do Obršého dolu.

Strašidelný přízrak v Dolcích

V lesíku za trutnovským hřbitovem směrem k osadě Dolce prý strašil velký pes, ve kterém vězel duch oběšence. Většinou se to seběhlo tak, že kdo šel lesem, najednou uslyšel hučení a skučení, které se podobalo vichřici. Dotyčný se dával na útěk, když vtom se kolem něho mihnul velký černý pes a zanechal za sebou silný zápach síry. Poté se většinou zjevil velký kříž, za nímž vyšlehávaly plameny, a ty se dále a dále rozšiřovaly.

Mnich a jepůška

V Trutnově žil kdysi velmi bohatý a pobožný muž, který si nepřál nic jiného, než aby jeho krásná dcera Antonie, která měla právě za sebou školní léta, šla do kláštera. Antonie ale velmi milovala syna jejich souseda, Florentina, který byl již od dětství jejím kamarádem. Také Florentin miloval Antonii. Ale tato skutečnost nic nezměnila na rozhodnutí Antoniiných rodičů zaslíbit dceru nebi. Zůstali neoblomní a nutili dceru, aby se vstupem

do kláštera souhlasila. Když se jejich počínání zdálo marné, obrátili se na Florentina, aby Antonii domluvil a ona tak splnila rodičovské přání.

Bylo to v době jarních bouří, které ve všech srdcích probouzejí romantické touhy. Po dlouhém boji sám se sebou přistoupil Florentin na jejich prosbu. Když si ale představil, že by on, milující, měl svou Antonii přemluvit ke vstupu do kláštera, a tím k věčnému odloučení, nedokázal to. Běžel do lesní samoty, kde vyplakal svůj žal. Když přišel domů, napsal Antonii a svým rodičům dopisy na rozloučenou, vzal svou hůl a putoval k nejbližšímu klášteru, aby se stal mnichem.

Když se to Antonie dozvěděla, odevzdala se svému osudu a vstoupila také ona do kláštera. Žila tam tiše a skromně a získala si přátelství všech obyvatel kláštera. Po několika měsících života v klášteře se jí zdál velmi zvláštní sen. Viděla Pannu Marii v paprscích světla, jak vede Florentina v mnišské kutně. Když se blížili k Antonii, přeměnilo se jeho mnišské roucho ve světské šaty a také Antonie se náhle viděla ve světských šatech. Madonna spojila jejich ruce, požehnala jim a zmizela.

Antonie o tom snu dlouho přemýšlela a jako ve snu šla ráno k pobožnosti do kaple. Bylo to v den jejich narozenin. Tu přišel posel a přinesl jí jako dar koláč. Antonie si myslela, že je to dar od rodičů, ale jaké bylo její překvapení, když uvnitř koláče našla dopis od Florentina. Psal jí, že měl velice zvláštní sen a ukázalo se, že to byl týž sen, který se zdál Antonii. Dále psal, že tento sen považuje za pokyn z nebe, kterému se jich zželelo, a že je rozhodnutý z kláštera uprchnout, a zapřísahal jí, aby učinila totéž. Zmatená Antonie přemýšlela nad jeho plánem a nakonec mu sdělila místo jejich setkání.

Bylo to v bouřlivé prosincové noci, kdy svůj útek uskutečnili a po dlouhé době si padli do náruče. Ve svých klášterních hábitech se vydali na východ proti horám. Byla to skutečně náročná cesta, ale síla jejich mládí a víry, že při nich stojí Panna Marie, jim pomohla vydržet. Tak putovali údolím Jizery přes romantické rokle a údolí a dostali se přes Harrachov na úpatí krkonošských hřebenů. V tom ucítili, že se blíží ke svému určenému domovu. Putovali ještě dál, opuštěnou krajinou a stmými stezkami, až jednoho večera přišli k „Dívčím kamenům“. Tam našli nocleh v jeskyni. Byl tichý večer, lehce sněžilo a oba padli na kolena a děkovali Panně Marii, že je přivedla až sem. Během modlitby vyšly na nebi hvězdy a mezi hřebeny hor se zjevila krásná jedle, obklopená hvězdami. Tak oslavili Antonie a Florentin své horské vánoce.

Ráno je však čekalo neuvěřitelné probuzení. Nebyli v jeskyni, ale v útulné chaloupce se vším potřebným ke spokojenému životu. Vyšli ven a opodál stál chlívek s dvěma kravkami a jednou kozou. Byla tam i malá zahrádka s potůčkem. Plni radosti se dali do každodenní práce a děkovali za svou záchranu.

Tak žili šťastně a spokojeně po mnoho let vtom osamělém a krásném horském světě. Léta přibývala, až došly jejich životy ke svému završení. Oba si nepřáli nic jiného, než aby mohli zemřít společně ve stejný čas. Jednoho dne seděli před svojí chaloupkou a vzpomínali na svůj prožitý život. Tu se přihnala silná bouře, uhodil blesk a oba usmrtil. Vtom se nad nimi vztyčily dvě mohutné skály, které jsou až do dnešních dnů v Krkonoších vidět. Říká se jim Jeptiška a Mnich.

Horečnatý sen

Stalo se to jednoho horkého letního dne v 80. letech 19. století. Mladý zednický tovaryš, který pracoval celý den na žhavém slunci, krácel nyní z Trutnova do Horního Žďáru, kde bydlel. Cesta z Trutnova však neposkytovala žádný stín, a proto se rozhodl jít dál lesem. Když mládenec přišel do lesa, kde vládl chladný stín, padla na něho únava. Proto se na chvíli posadil a zdřímnul si. Když se probudil, byla již temná noc a mezi stromy problikávaly hvězdy. Vstal a popocházel z místa na místo, protože vůbec nevěděl, kde se nachází. Přesto se nakonec došoural až k domovu, kde padl zcela vyčerpaný přímo do postele. Zanedlouho dostal vysokou horečku a rodiče si nevěděli rady. Jen ho drželi, aby nevyskočil z postele a neutekl jim. Hned ráno poslali jeho sourozence do Horní Brusnice k doktoru Glauberovi. Ten kroutil udiveně hlavou při pohledu na teploměr, říkal cosi o tyfusu hlavy a předepsal zábaly nohou octanem a studené obklady na hlavu. Přísně zakázal podávat nemocnému jídlo a pití. Asi poznal, že si zde musí příroda pomoci sama. Slíbil, že se druhý den přijde na nemocného podívat a odjel domů. Navečer však horečka ještě stoupla a pak se stalo něco neuvěřitelného.

Nemocný se v posteli narovnal, koulel očima a křičel cizím hlasem: „Kde jsou moje rukavice, moje bílé rukavice? Princ musí mít vždy bílé rukavice, i v bitvě! Chlapi, kde jsou moje bílé rukavice, chci je mít, nebo...!“ Přitom se divoce oháněl a bylo těžké ho udržet v posteli. Matka si vzpomněla, že ještě někde budou staré bílé rukavice. Rychle je vyhledala a přinesla. Nemocný syn se ihned uklidnil a s elegancí si je navlékl na své hrubé zednické ruce. Laskavě se na své ruce podíval, ale pak to začalo znovu. Komandoval a křičel, jako by měl před sebou regiment vojáků.

„Na ně, na nepřitele, moji kamarádi, nandějte to těm zatraceným psům! Hurá dopředu, dopředu!“ Potom klesl vyčerpaný do peřin a začal vzlykat a plakat. „Ó, Bože, ó Bože, tolik mých vojáků padlo, tolik mých dobrých chlapů, ach jak to bolí, ó Bože!“

Tím asi kulminoval záchvat horečky a brzy nato usnul vysíleným hlubokým spánkem. Ještě několik večerů, když horečka stoupla, se toto bojové drama

opakovalo. Doktor sice nemocného denně navštěvoval, ale nemohl víc dělat. Po několika dnech horečky přeci jen ustaly a scény s rukavicemi se již neopakovaly, jen tu a tam dostával záchvaty křečí, při kterých hrozně skřípal zubama.

Jednou, když právě takový záchvat měl, přišla do světnice cikánka s malým dítětem na zádech a prosila o mléko. Když jí nalávali kozí mléko do lahve pro dítě, podívala se s lítostí na nemocného chlapce a řekla: „Tento chlapec nezemře, ale přijde o zuby, když se něco neudělá.“ Požádala o sklenici chladného podmáslí, přistoupila k nemocnému a otfela mu podmáslím sevřené zuby, rty, krk a prsa a tvrdila, že se mládenec brzy uzdraví a také mu zůstanou jeho krásné zuby. Trvalo to ještě několik týdnů, než se chlapec skutečně úplně uzdravil. Pamatoval si vše naprosto přesně do nejmenších detailů a dokonce namaloval postavu toho prince ve starodávném oblečení. Obraz si pověsil nade dveře své komůrky, kde visel tak dlouho, až ho někdo, už časem zažloutlý a potrháný, spálil v kannech.

Strašidelné rejdy na Rechenburgu

Traduje se pověst, že roku 1007 přídělil Albrecht z Trautenbergu panu Mauritzu Bohdalovi vypálený hrad Rechenburg. Ten ho nechal opravit, ale nevydržel zde déle než tři roky. Každou sobotu zde totiž řádili hlomoziví duchové, a to tak mocně, že pan Bohdal raději Rechenburg prodal dvěma bratrům, Martinovi a Kryštofovi Rabicarovým, kteří se pak psali „z Rechenburgu“. Bratři měli v úmyslu postavit zde velkou sklárnu, ale nakonec z toho sešlo pro nedostatek dřeva. Také oni byli vystaveni řádění zlých duchů. Ti se zjevovali každou sobotu a v šíleném řevu házeli kameny.

Proto se po roce rozhodl Martin, že odejde a založí sklárnu na novém místě. Zanedlouho poté nechal vystavět obec Sklenářovice i s vytouženou sklárnou, která dala obci jméno. Druhý z bratrů vydržel na Rechenburgu sice po celé tři roky, ale i on byl nucen hrad opustit. Hrad postupně pustl, ale i náhodní nocležníci byli často lapeni do spárů zlých duchů. Lidé se tomuto místu začali vyhýbat a traduje se, že Rechenburg byl vypálen společně s hrádkem Bolkovem v roce 1343. Toto místo mělo provždy zůstat pusté.

Jak papežský legát promluvil ke drakovi

Při vyměřování města chodilo velké procesí s papežským legátem, který vysvěcoval různá místa – budoucí kostel, hrad, brány či hradby. Pan Albrecht z Trautenbergu nechal snést ze staré věže vycpanou kůži draka, kterou vyzvedli na dva veliké stoly uprostřed náměstí, aby si lid v tyto

památné dny mohl draka prohlédnout. Prostý lid, ale i šlechta a hosté prohlíželi saň s velkým údivem. Za zvuku bubnů a troubení trubačů došlo ke drakovi i procesí s papežským legátem, který promluvil ke drakovi: „Ukrutný a hanebný netvore, ty jsi štěstím města Trutnova a navěky jím i zůstaněš.“ Tím bylo proneseno prorocství trutnovského znaku a pečete. Legát požehnal celé trutnovské obci a procesí pokračovalo směrem k budoucímu zámku.

Když byly všechny obřady dokonány, vypukl lid v jáсот a přes celou noc trvala památná veselice. Na druhý den ráno si všichni slíbili, že mezi nimi bude panovat vzájemná úcta a pomoc.

Poté dal pan Albrecht opět vycpanou saň zanést zpět do staré věže, kde byla uložena až do svého převezení do Brna na zemský sněm.

O Scholzovi

V 16. století žil v Trutnově významný a bohatý muž jménem Štefan Scholz, jinak řečený Hübner (později zvaný Stollstaffla). Ten byl prý velmi úspěšným stavitelem a v Trutnově vystavěl řadu významných budov. Dařilo se mu opravdu nevídaným způsobem, až si začali lidé ve městě šeptat o jeho spolčení s ďáblem. Nahlas se však nikdo neodvážil říci proti bohatému Scholzovi křivého slova.

Jednou se stalo, že do svého domu pozval velmi oblíbeného městského faráře Martina Tabernatora a městského písaře. Víno teklo proudem a Scholz vyprovokoval mezi oběma hosty hádku, která skončila výpraskem váženého faráře. Ten poté požádal městskou radu o uvolnění ze služby.

Poté se začalo vyprávět, že v Scholzově šenku přibývá samo od sebe víno, které Scholz ve velkém prodával. Jindy nechal nepochopitelně vyjmout zabezpečení oblouků na svém domě, ty se pak zřítily, ale naštěstí nikdo nebyl zraněn. Podobných kousků přibývalo až do doby, kdy Scholz vážně onemocněl. Celé město si oddechlo, když po krátké nemoci Scholz zemřel.

Přesto městská rada uspořádala velkolepý pohřeb, jak to odpovídalo Scholzovu významnému postavení ve městě. Po jeho pohřbu však v Trutnově nastalo období děsu. Někteří lidé vypověděli, že Scholze potkali živého a zdravého. Prý je objímal, smál se a vypravoval jim, jak už v mládí vyhledával dobrodružství ve vyvolávání zlých duchů i ďábla samotného.

Později se začal zjevovat v podobě koně. Jednou se dal okovat, a když kovář nasazoval třetí podkovu, poznal, že se jedná o Scholze. Ten vzápětí utekl, ale lidé se báli ještě víc, protože se povídalo, že kdyby mu kovář nasadil i čtvrté kopyto, stal by se i z něho ďábel.

Jednoho dne chtěl zvoník zazvonit na zvon, ale ten nevydal ani hlásku. Nahlásil to faráři a ten hned pochopil, že se jedná o Scholzovy rejdy.

Farář nařídil zvoníkovi, aby příští noci po dvanácté začal zvonit. V určeném čase spatřil farář na hřbitově u kostela postavu, která se přiblížila k věži a najednou po ní začala šplhat nahoru k věžnímu oknu. Když hodiny odbily první hodinu nového dne, zřítíl se duch k zemi. Mezitím farář nakreslil svěcenou křídou kolem věže kruh, aby duch nemohl uniknout. Když dopadl na zem, pokropil ho farář svěcenou vodou, strčil ho do koženého pytle a vyhodil ho do křoví.

Děs ze Scholze však nevyprchal. Na jeho hrobě se každou půlnoc objevovalo dlouhé bílé roucho, které si odkládal, když vyrážel na své noční rejdy. Statečný zvoník jedné noci roucho sebral a co nejrychleji utíkal na kostelní věž. Sotva tam dorazil, už se Scholz drápal do věžního okna, neboť odhalil zvoníkovy úmysly. Naštěstí i tentokrát odbila půlnoc a Scholz ztratil svoji sílu.

S oblibou strašil u zadních dveří radnice, které musely být zazděny a pobity křížem. Každé ráno však byly dveře na svém místě a kříž zmizel.

Když už Scholzovo řádění trvalo 20 týdnů, rozhodla městská rada, že jeho tělo bude vykopáno a spáleno. Scholz byl prohlášen za ďábelskou bytost. Městský kat za účasti velkého davu jeho tělo znovu vykopal. Poté ho odvlekli pod šibenici a kat mu usekl hlavu. Ke zděšení všech přítomných začala z hlavy tryskat krev. Krev proudila i ze srdce, které kat vyjmul hned poté. Všichni žasli, že je po pěti měsících od pohřbu něco takového vůbec možné. Na příkaz městské rady pak spálili jeho tělo a děsivé ďábelské rejdy v Trutnově konečně skončily.

Z útrob Ležícího vrchu jsem vyjmul kus našeho vzácného kamene
Tento kámen byl skutečným tělem a v té noci,
kdy jsem ho vylomil z nitra červené skály,
probudil se drak k novému zápasu.
Skála pod lípou, snad ozářená pouliční lampou, žhnula jasnou červení,
která se rozlévala po celém kostelním vrchu jako pečeti vosk.

Odpověď uložená v kameni čekala na svoje vyřčení.
Ale nebyl jsem to já, kdo se chystal k vyslovení prvního slova,
a ani jsem neřídil svou vůli k jakýmkoliv představám.
To, co jsem cítil, bylo mimo všechna slova...
Jako by snad šlo o vzájemné prolnutí zdánlivě nesourodých podstat.
Minulost, zhmotnělá kamenem a oduševnělá přítomností,
předjímalá stejně hlubokou propast budoucnosti...

V noci na Rechenburgu není nic bez hnutí,
jen vzduch se pod svojí tíhou propadá
do neproniknutelné stálé samoty.
Kámen, který jsem tu jednoho dne zahrabal
do lesního humusu mezi kořeny statného buku, zmizel.
Sním o tom, že jednou prosvítím stín staré věže a najdu ho.
Zatím, vylekán ze svitu tajného ohně,
který tu noc co noc střeží bránu nitra, stojím bez hnutí...

...společně udělali z kamene velký kříž, jako znamení, aby našli znovu cestu k věži...

Kdo jiný
By měl
Promlouvat

Mluví

Navěky
Zamlklý
Pramen
K Ámen